

MATTA

BAP 1

İBRAHİM oğlu, Davud oğlu, İsa Mesihin nesebinin kitabıdır.

İbrahim İshakın babası idi; ² İshak Yakubun babası idi; Yakub Yahuda ve kardeşlerinin babası idi; ³ Yahuda Tamardan doğan Perets ve Zerahın babası idi; Perets Hetsronun babası idi; Hetsron Ramın babası idi; ⁴ Ram Amminadabın babası idi; Amminadab Nahşonun babası idi; Nahşon Salmonun babası idi; ⁵ Salmon Rahabdan doğan Boazın babası idi; Boaz Ruttan doğan Obedin babası idi; Obed Yessenin babası idi; ⁶ Yesse kiral Davudun babası idi.

Davud Uriyanın karısından olan Süleymanın babası idi; ⁷ Süleyman Rehoboamın babası idi; Rehoboam Abiyanın babası idi; Abiya Asanın babası idi; ⁸ Asa Yehoşafatın babası idi; Yehoşafat Yoramın babası idi; Yoram Uzziyanın babası idi; ⁹ Uzziya Yotamın babası idi; Yotam Ahazın babası idi; Ahaz Hizkiyanın babası idi; ¹⁰ Hizkiya Manassenin babası idi; Manasse Amonun babası idi; Amon Yoşiyanın babası idi; ¹¹ Yoşiya Babile sürgünlük zamanında doğan Yekonya ve kardeşlerinin babası idi.

¹² Yekonya Babile sürgünlükten sonra doğan Şealtielin babası idi; Şealtiel Zerubbabelin babası idi; ¹³ Zerubbabel Abiudun babası idi; Abiud Elyakimin babası idi; Elyakim Azorun babası idi; ¹⁴ Azor Sadokun babası idi; Sadok Ahimin babası idi; Ahim Eliudun babası idi; ¹⁵ Eliud Eleazarın babası idi; Eleazar Mattanın babası idi; Mattan Yakubun babası idi; ¹⁶ Yakub Meryemin kocası Yusufun babası olup, Meryemden de Mesih denilen İsa doğdu.

¹⁷ İmdi, İbrahimden Davuda kadar olan nesiller on dört nesildir; Davuddan Babile sürgünlüğe kadar on dört nesildir; ve Babile sürgünlükten Mesihe kadar on dört nesildir.

¹⁸ İsa Mesihin doğması da şöyle oldu: anası Meryem Yusufu nişanlanmış olduğu halde, buluşmalarından önce Ruhülküdüsten gebe olduğu anlaşıldı. ¹⁹ Nişanlısı Yusuf, salih bir adam olup onu âleme rüsvay etmek istemiyerek, gizlice boşamak niyetinde idi. ²⁰ Fakat bunları düşünürken, işte, Rabbin meleği ruyada ona görünüp dedi: Sen, Davud oğlu Yusuf, Meryemi kendine karı olarak almaktan korkma; çünkü kendisinde doğmuş olan Ruhülküdüstendir. ²¹ Ve bir oğul doğuracaktır; ve onun adını İsa koyacaksın; çünkü kavmin günahlarından kurtaracak olan odur.

²² İmdi, peygamber vasıtası ile RAB tarafından söylenen:

²³ "İşte, kız gebe kalacak, ve bir oğul doğuracak,

ve onun adını İmmanuel koyacaklar;"*

* İşıya 7:14.

— bu da, Allah bizimledir, diye tercüme olunur — sözü yerine gelsin diye, hep bunlar vaki oldu.

²⁴ Yusuf uykusundan uyandı, Rabbin meleğinin kendisine buyurduğu gibi yaptı; ²⁵ ve karısını yanına alıp bir oğul doğuruncuya kadar onu bilmedi; ve çocuğun adını İsa koydu.

BAP 2

İMDİ İsa, kiral Hirodesin günlerinde, Yahudiye Beytleheminde doğduğu zaman, işte, şarktan Yerusulime müneccimler gelip dediler: ² Yahudilerin Kırallı doğan zat nerededir? Çünkü onun yıldızını şarkta gördük, ve ona secde kılmağa geldik. ³ Kiral Hirodes bunu işitince, bütün Yerusulimle beraber yüreği oynadı. ⁴ Hirodes bütün başkâhinleri ve kavmin yazıcılarını* toplıyarak, onlardan Mesihin nerede doğacağını sordu. ⁵ Onlar da kendisine dediler: Yahudiye Beytleheminde; çünkü peygamber vasıtası ile şöyle yazılmıştır:

* Mukaddes kitapları istinsah, tefsir ve tatbik eden âlimler.

⁶ “Ve sen, ey Beytlehem, Yahuda diyarı,
Yahuda reisleri arasında hiç de en küçüğü değilsin;
Zira kavmım İsraili güdecek olan reis senden çıkacaktır.”*

* Mika **5:2**.

⁷ O zaman Hirodes müneccimleri gizlice çağırdı; ve onlardan yıldızın ne vakit gözüktüğünü iyice öğrendi. ⁸ Ve: Gidin, ve çocuk hakkında iyi araştırın; onu bulduğunuz zaman bana haber verin ki, ben de gelip ona secde kılalım, diyerek kendilerini Beytleheme gönderdi. ⁹ Onlar da kıralı dinliyip yollarına gittiler; ve işte, şarkta gördükleri yıldız önlerince gidiyordu; ta çocuğun bulunduğu yere kadar gelerek üzerinde durdu. ¹⁰ Onlar da yıldızı gördükleri zaman, taşkın sevinçle sevindiler. ¹¹ Eve girip anası Meryem ile çocuğu gördüler; ve yere kapanıp ona secde kıldılar; hazinelerini açarak ona hediyeler, altın, günnük, ve mür takdim ettiler. ¹² Hirodesin yanına dönmesinler diye rüyada kendilerine bildirildiğinden, memleketlerine başka bir yoldan gittiler.

¹³ İmdi, müneccimler yola çıktıktan sonra, işte, Rabbin meleği Yusufu rüyada görünüp dedi: Kalk, anası ile çocuğu al, ve Mısıra kaç; ve ben sana söyleyinceye kadar orada kal; çünkü Hirodes çocuğu yok etmek için onu arıyacaktır. ¹⁴ Yusuf kalktı, geceleyin anası ile çocuğu aldı, ve Mısıra gitti. ¹⁵ Ve Hirodesin ölümüne kadar orada kaldı; ta ki, peygamber vasıtası ile: “Oğlum Mısırdan çağırdım,”* diye Rabbin söylediği söz yerine gelsin.

* Hoşea **11:1**.

¹⁶ O vakit, Hirodes müneccimler tarafından oynatıldığını görünce, pek çok kızdı, ve Beytlehemde ve bütün sınırları içinde, müneccimlerden iyice öğrendiği zamana göre, iki yaşındaki ve daha aşağı bütün erkek çocukları öldürttü. ¹⁷ O zaman Yeremya peygamber vasıtası ile söylenen:

¹⁸ “Ramada bir ses işitildi,

Ağlayış ve çok figan;

Çocukları için ağlıyan Rahel teselli edilmek istemez,

Çünkü onlar yok,”*

* Yeremya **31:15**.

sözü yerine geldi.

¹⁹ Fakat Hirodes ölünce, işte, Rabbin meleği Mısırdaki Yusufu rüyada görünüp dedi: ²⁰

Kalk, çocuğu ve anasını al, ve İsrail diyarına git; çünkü çocuğun canını arıyanlar öldüler.

²¹ Ve Yusuf kalktı, ve çocuğu ve anasını aldı, ve İsrail diyarına girdi. ²² Fakat babası Hirodesin yerine, Arhelaosun Yahudiyede kıral olduğunu işitince, oraya gitmeğe korktu, ve rüyada kendisine bildirilip, Galile taraflarına çekildi, ²³ ve gelip Nâsıra denilen şehirde oturdu; ta ki, peygamberler vasıtası ile: “Nâsıralı çağırılacaktır,” diye söylenen söz yerine gelsin.

BAP 3

O günlerde Vaftizci Yahya: ² Tövbe edin, çünkü göklerin melekûtu* yakındır, diye Yahudiye çölünde vâzederek meydana çıktı. ³ Çünkü İşaya peygamber tarafından:

* *Kırallık, saltanat.*

“Çölde çağırmanın sesi:

Rabbin yolunu hazırlayın,

Onun yollarını düz edin,”*

* İşaya **40:3**.

diye kendisi için söylenmiş olan budur.

⁴ Ve Yahyanın deve tüyünden esvabı, ve belinde deriden kuşağı vardı; yediği, çekirge ve yaban balı idi. ⁵ O zaman Yerusulim, bütün Yahudiye ve bütün Erden çevresi Yahyaya

çıkmıyorlar; ⁶ ve günahlarını itiraf ederek, Erden ırmağında Yahya tarafından vaftiz olunuyorlardı. ⁷ Fakat Ferisiler* ve Sadukilerden[∇] bir çoğunun vaftiz için geldiklerini görünce, onlara dedi: Ey engerekler nesli, gelecek öfkeden kaçmağı size kim gösterdi? ⁸ İmdi, tövbeye yakışır semere çıkarın, ⁹ ve: Babamız İbrahimdir, diye içinizden düşünmeyin; çünkü ben size derim ki, Allah İbrahime şu taşlardan evlât kaldıracaktır. ¹⁰ Zaten balta da ağaçların kökü dibinde yatıyor; imdi, iyi meyva vermiyen her ağaç kesilir ve ateşe atılır. ¹¹ Gerçi tövbe için su ile ben sizi vaftiz ediyorum; fakat benden sonra gelen, benden daha kudretlidir; onun çıkarıklarını taşımağa ben lâıyk değilim; o sizi Ruhülkudüs ile ve ateş ile vaftiz edecektir. ¹² Onun yabası elindedir, ve harman yerini bütün bütün temizliyecektir; buğdayını ambara toplıyacak, fakat samanı sönmez ateşle yakacaktır.

* Yahudilerde dini bir fırka.

¹³ O zaman Yahya tarafından vaftiz olunmak için İsa Galileden Erdene, Yahyanın yanına geldi. ¹⁴ Fakat Yahya: Ben senin tarafından vaftiz olunmağa muhtacım, sen bana mı geliyorsun? diyerek önüne geçmek istiyordu. ¹⁵ Fakat İsa cevap verip ona dedi: Şimdi bırak, çünkü her salâhı böylece yerine getirmek bize gerektir. O zaman Yahya onu bıraktı. ¹⁶ Ve İsa vaftiz olunup hemen sudan çıktı; ve işte, gökler açıldı, ve Allahın Ruhunun güvercin gibi inip üzerine geldiğini gördü; ¹⁷ ve işte, göklerden bir ses dedi: Sevgili Oğlum budur, ondan razıyım.

BAP 4

O zaman İsa, İblis tarafından denenmek üzere, Ruh tarafından çöle sevk edildi. ² Ve kırk gün kırk gece oruç tuttuktan sonra acıktı. ³ Ve Ayartıcı* gelip ona dedi: Eğer sen Allahın Oğlu isen, söyle, bu taşlar ekmek olsun. ⁴ İsa da cevap verip dedi: "İnsan yalnız ekmekle yaşamaz, fakat Allahın ağızından çıkan her bir sözle yaşar,"* diye yazılmıştır. ⁵ O zaman İblis onu mukaddes şehre götürdü, ve mabedin kulesi üzerine koyup kendisine dedi: ⁶ Eğer sen Allahın Oğlu isen, kendini aşağı at; çünkü yazılmıştır:

* İblis.

* Tesniye 8:3.

"Meleklerine senin için emredecek;" ve,
"Ayağını bir taşa çarpmıyasın diye,
Elleri üzerinde seni taşıyacaklar."*

* Mezmur 91:11, 12.

⁷ İsa ona dedi: "Sen Allahın Rabbi denemiyeceksin,"* diye de yazılmıştır. ⁸ İblis İsayı çok yüksek bir dağa da götürdü ve ona dünyanın bütün ülkelerini ve onların izzetini gösterdi; ⁹ ve İblis ona dedi: Eğer yere kapanıp bana tapınırsan, bütün bu şeyleri sana veririm. ¹⁰ O zaman İsa ona dedi: Çekil, Şeytan, çünkü: "Rab Allahına tapınacak, ve yalnız ona kulluk edeceksin,"* diye yazılmıştır. ¹¹ O zaman İblis onu bıraktı; ve işte, melekler gelip ona hizmet ediyorlardı.

* Tesniye 6:16.

* Tesniye 6:13.

¹² İsa Yahyanın ele verildiğini işitince, Galileye çekildi. ¹³ Ve Nâsırayı bırakarak, Zebulun ve Naftali sınırlarında deniz kıyısında olan Kefernahuma gelip oturdu; ¹⁴ ta ki, İşaya peygamber vasıtası ile:

¹⁵ "Zebulun diyarı ve Naftali diyarı,
Erdenin ötesinde, deniz tarafı,
Milletlerin Galilesi,

¹⁶ Karanlıkta oturan kavm,

Büyük bir ışık gördü;

Ve ölüm diyarında ve gölgesinde oturanlara ışık doğdu,**

* İşıya 9:1, 2.

diye söylenmiş olan söz yerine gelsin.

¹⁷ İsa vâzedip: Tövbe edin, çünkü göklerin melekûtu yakındır, demeğe o vakitten başladı.

¹⁸ Ve Galile denizinin yanında gezerken, iki kardeşi, Petrus denilen Simun ile kardeşi Andreası, denize ağ atarlarken gördü; çünkü balıkçı idiler. ¹⁹ İsa onlara dedi: Ardımca gelin, sizi insan avcılarını yapacağım. ²⁰ Onlar da hemen ağları bırakıp onun ardınca gittiler. ²¹ Oradan ileri gidip başka iki kardeşi, Zebedinin oğlu Yakup ve kardeşi Yuhannayı, babaları Zebedi ile beraber kayıkta ağlarını onarmakta iken gördü, ve onları çağırdı. ²² Onlar da hemen kayığı ve babalarını bırakıp İsanın ardınca gittiler.

²³ Ve İsa, havralarında öğreterek ve melekûtun müjdesini vâzedip, halk arasındaki her türlü hastalığı ve her türlü zayıflığı iyi ederek, bütün Galilede dolaşıyordu. ²⁴ Ve onun haberi bütün Suriyeye yayıldı; ve ona çeşit çeşit hastalıklara ve dertlere tutulmuş bütün hastaları, cinlere tutulanları, saralı ve inmeli olanları getirdiler, ve onları iyi etti. ²⁵ Ve Galileden, Dekapolisten, Yeruşalimden, Yahudiyeden ve Erden ötesinden büyük kalabalıklar onun ardınca gittiler.

BAP 5

VE İsa kalabalıkları görüp, dağa çıktı; ve oturunca, şakirtleri yanına geldiler; ² ve ağzını açıp onlara öğreterek dedi:

³ Ne mutlu ruhta fakir olanlara; çünkü göklerin melekûtu onlarındır.

⁴ Ne mutlu yaslı olanlara; çünkü onlar teselli edilecekler.

⁵ Ne mutlu halim olanlara; çünkü onlar yeri miras alacaklar.

⁶ Ne mutlu salâha acıkıp susıyanlara; çünkü onlar doyurulacaklar.

⁷ Ne mutlu merhametli olanlara; çünkü onlara merhamet edilecek.

⁸ Ne mutlu yüreği temiz olanlara; çünkü onlar Allahı görecekler.

⁹ Ne mutlu sulh edicilere; çünkü onlar Allah oğulları çağırılacaklar.

¹⁰ Ne mutlu salâh uğrunda eza çekmiş olanlara; çünkü göklerin melekûtu onlarındır.

¹¹ Benim uğrunda insanlar size sitem edecekleri, eza eyliyecekleri, ve size karşı yalan yere her türlü fenalığı söyleyecekleri zaman, size ne mutlu! ¹² Sevinin, ve meserretle coşun; çünkü göklerde karşılığınız büyüktür; çünkü sizden önceki peygamberlere de böyle eza ettiler.

¹³ Dünyanın tuzu sizsiniz; fakat tuz tatsız olmuşsa, o ne ile tuzlanır? Artık dışarı atılıp insanların ayağı altında ezilmekten başka bir şeye yaramaz. ¹⁴ Dünyanın ışığı sizsiniz. Dağ üzerindeki şehir gizlenemez. ¹⁵ İnsanlar da ışık yakıp kile altına komazlar, ancak onu şamdana korlar; ve evde bulunanların hepsini aydınlatır. ¹⁶ Sizin ışığınız insanların önünde böyle parlansın da, sizin iyi işlerinizi görsünler, ve göklerde olan Babanıza hamdetsinler.

¹⁷ Sanmayın ki, ben şeriatı yahut peygamberleri yıkmağa geldim; ben yıkmağa değil, fakat tamam etmeğe geldim. ¹⁸ Çünkü doğrusu size derim: Gök ve yer geçip gitmeden, her şey vaki oluncıya kadar, şeriaten en küçük bir harf veya bir nokta bile yok olmayacaktır. ¹⁹ Bundan dolayı bu en küçük emirlerden birini kim bozar ve insanlara öylece öğretirse, göklerin melekûtunda kendisine en küçük denilecektir; ve onları kim yapar ve öğretirse, göklerin melekûtunda kendisine büyük denilecektir. ²⁰ Zira size derim ki, salâhınız yazıcılar ve Ferisilerinkinden ziyade olmazsa, göklerin melekûtuna hiç girmiyecesiniz.

²¹ İşittiniz ki, eski zaman adamlarına denildi: “Katletmiyeceksin;” ve: “Kim katlederse, hükme müstahak olacaktır.”* ²² Fakat ben size derim: Kardeşine kızan her adam hükme müstahak olacaktır; ve kardeşine: Raka*, derse, Millet meclisinin hükmüne müstahak olacaktır; ve kim: Ahmak, derse, cehennem ateşine müstahak olacaktır. ²³ İmdi, takdimeni mezbahta arzederken, kardeşinin sana karşı bir şeyi olduğu hatırına orada gelirse, ²⁴ takdimeni orada mezbahın önünde bırak, ve git, önce kardeşin ile barış, ve o vakit gel, takdimeni arzet. ²⁵ Hasminla yolda beraber iken onunla çabuk uyuş da, hasmın seni hkime, hâkim de seni memura vermesin, ve zindana atılmıyasın. ²⁶ Doğrusu sana derim: Son mangırı deyinciye kadar oradan çıkmazsın.

* ıkış 20:13; Tesniye 5:17.

* Bir hakaret sözü.

²⁷ “Zina etmiyeceksin,”* denildiğini işittiniz. ²⁸ Fakat ben size derim: Bir kadına şehvetle bakan her adam zaten yüreğinde onunla zina etmiştir. ²⁹ Ve eğer sağ gözün sürçmene sebep oluyorsa, onu çıkar, ve kendinden at; çünkü senin için azandan birinin yok olması, bütün bedeninin cehenneme atılmasından iyidir. ³⁰ Ve eğer sağ elin sürçmene sebep oluyorsa, onu kes, ve kendinden at; çünkü senin için azandan birinin yok olması, bütün bedeninin cehenneme gitmesinden iyidir. ³¹ Ve: “Kim karısını boşarsa, ona boş kğidını versin,”* denilmiştir. ³² Fakat ben size derim ki, zinadan başka bir sebeple karısını boşıyan adam onu zaniye eder; ve kim boşanmış kadınla evlenirse, zina eder.

* ıkış 20:14.

* Tesniye 24:1, 3.

³³ Ve yine, eski zaman adamlarına: “Yalan yere and etmiyeceksin, ve andlarını Rabbe diyeceksin,”* denildiğini işittiniz. ³⁴ Fakat ben size derim: Hiç and etmeyin; ne gök üzerine, çünkü o Allahın tahtıdır; ³⁵ ne yer üzerine, çünkü onun ayaklarının basamağıdır; ne de Yeruşalim zerine, çünkü o, büyük Kırılın şehridir. ³⁶ Başın zerine de and etmiyeceksin; çünkü sen bir tek saçı ak yahut kara edemezsin. ³⁷ Ancak sznz: Evet, evet; Hayır, hayır, olsun; bunlardan ziyadesi şerirdendir.

* Levililer 19:12; Sayılar 30:2; Tesniye 23:21.

³⁸ “Gz yerine göz, diş yerine diş,”* denildiğini işittiniz. ³⁹ Fakat ben size derim: Kötüye karşı koma; ve senin sağ yanağına kim vurursa, ona ötekini de evir. ⁴⁰ Ve eğer biri seninle mahkemeye gidip senin gömleğini almak isterse, ona abanı da bırak. ⁴¹ Ve kim seni bir mil gitmeğe zorlarsa, onunla iki mil git. ⁴² Senden diliyene ver, senden ödünç iştiyenden yüz çevirme.

* ıkış 21:24; Levililer 24:20; Tesniye 19:21.

⁴³ “Sen komşunu sevecek”* ve düşmanından nefret edeceksin, denildiğini işittiniz. ⁴⁴ Fakat ben size derim: Dşmanlarınızı sevin, ve size eza edenler için dua edin ki, ⁴⁵ siz göklerde olan Babanızın oğulları olasınız; zira o, güneşini kötülerin ve iyilerin üzerine doğdurur; ve salih olanlar ile olmiyanların üzerine yağmur yağdırır. ⁴⁶ çünkü eğer sizi sevenleri severseniz, ne karşılığınız olur? Vergi mültezimleri* de öyle yapmıyorlar mı? ⁴⁷ Ve yalnız kardeşlerinizi selmlarsanız, fazla ne yapmış olursunuz? Putperestler de öyle yapmıyorlar mı? ⁴⁸ Bundan dolayı, semavî Babanız kâmil olduğu gibi, siz de kâmil olun.

* Levililer 19:18.

* Ecnebi hkimler olan Romalılar için vergi toplıyan Yahudiler.

BAP 6

SAKININ, insanlara salhınızı onların önünde gösteriş için yapmayın; yoksa göklerde olan Babanızın önünde karşılığınız olmaz.

² İmdi, sen sadaka verdiğin zaman, ikiyüzlü adamların insanlardan hürmet görmek için,

havralarda ve sokaklarda yaptıkları gibi, önünde boru öttürme. Doğrusu size derim: Onlar karşılıklarını aldılar.³ Fakat sadaka verdiğin zaman, sol elin sağ elinin ne yaptığını bilmesin de,⁴ sadakan gizlide olsun; gizlide gören Baban da sana ödiyecektir.

⁵ Dua ettiğiniz zaman da ikiyüzlüler gibi olmayın; çünkü insanlar kendilerini görsünler diye, havralarda ve köşe başlarında durup dua etmeği severler. Doğrusu size derim: Onlar karşılıklarını aldılar.⁶ Fakat sen dua ettiğin zaman, kendi iç odana gir, ve kapını kapıyarak gizlide olan Babana dua et; gizlide gören Baban sana ödiyecektir.⁷ Dua ederken putperestlerin ettiği gibi boş tekrarlar yapmayın; zira onlar sanırlar ki, çok söylemelerile işitilecekler.⁸ Bundan dolayı, onlara benzemeyin; çünkü Babanız nelere ihtiyacınız olduğunu siz ondan dilemeden önce bilir.⁹ İmdi siz şöyle dua edin:

Ey göklerde olan Babamız,

İsmin mukaddes olsun;

¹⁰ Melekûtun gelsin;

Gökte olduğu gibi yerde de senin iraden olsun;

¹¹ Gündelik ekmeğimizi bize bugün ver;

¹² Ve bize borçlu olanlara bağışladığımız gibi, bizim borçlarımızı bize bağışla;

¹³ Ve bizi iğvaya götürme, fakat bizi şerirden kurtar;

Çünkü melekût ve kudret ve izzet ebedlere kadar senindir. Amin.

¹⁴ Çünkü insanlara suçlarını bağışlarsanız, semavî Babanız da size bağışlar.¹⁵ Fakat siz insanlara suçlarını bağışlamazsanız, Babanız da sizin suçlarınızı bağışlamaz.

¹⁶ Ve oruç tuttuğunuz zaman, ikiyüzlüler gibi surat asmayın; zira onlar oruç tuttuklarını insanlar görsünler diye, suratlarını asarlar. Doğrusu size derim: Onlar karşılıklarını aldılar.¹⁷ Fakat sen oruç tuttuğun zaman, başına yağ sür, ve yüzünü yıka;¹⁸ ta ki, insanlara değil, gizlide olan Babana oruçlu görünesin; ve gizlide gören Baban sana ödiyecektir.¹⁹ Yeryüzünde kendinize hazineler biriktirmeyin ki, orada güve ve pas yiyip bozar; ve orada hırsızlar delip girerler ve çalarlar.²⁰ Fakat kendinize gökte hazineler biriktirin ki, orada ne güve ne de pas yiyip bozar, ve hırsızlar orada ne delerler, ne de çalarlar.²¹ Çünkü hazinen nerede ise, yüreğin de orada olacaktır.²² Bedenin ışığı gözdür; imdi, gözün saf olursa, bütün bedenin aydın olur.²³ Fakat gözün kötü olursa, bütün bedenin karanlık olur. İmdi, sendeki ışık karanlıksa, o karanlık ne büyüktür!²⁴ Hiç kimse iki efendiye kulluk edemez; çünkü ya birinden nefret eder ve ötekini sever, yahut da birini tutar, ötekini hor görür. Siz Allaha ve mammona* kulluk edemezsiniz.²⁵ Bunun için size diyorum: Ne yiyeceksiniz, yahut ne içeceksiniz diye hayatınız için, ne giyeceksiniz diye bedeniniz için de kaygı çekmeyin. Hayat yiyecekten ve beden giyecekten daha üstün değil midir?²⁶ Gökün kuşlarına bakın, onlar ne ekerler, ne biçerler, ne de ambarlara toplarlar; ve semavî Babanız onları besler. Siz onlardan daha değerli değil misiniz?²⁷ Ve sizden kim kaygı çekmekle boyunun ölçüsüne bir arşın katabilir?²⁸ Ve niçin esvaptan ötürü kaygı çekiyorsunuz? Kır zambaklarının nasıl büyüdüklerine iyi bakın; ne çalışırlar, ne de iplik eğirirler;²⁹ size derim: Süleyman bile, bütün izzetinde bunlardan biri gibi giyinmiş değildi.³⁰ Fakat bugün mevcut olup yarın fırına atılan kır otunu Allah böyle giydirirse, sizi daha çok giydirmez mi, ey az imanlılar?³¹ İmdi: Ne yiyeceğiz? yahut: Ne içeceğiz? yahut: Ne giyeceğiz? diye kaygı çekmeyin.³² Çünkü Milletler* bütün bu şeyleri ararlar; çünkü semavî Babanız bütün bu şeylere muhtaç olduğunuzu bilir.³³ Fakat önce onun melekûtunu ve salâhını arayın; ve bütün bu şeyler size artırılabilecektir.³⁴ Bundan dolayı, yarın için kaygı çekmeyin; zira yarınki gün kendisi için kaygı çekecektir. Kendi derdi güne yeter.

* Zenginlik.

* İsrail kavmindan gayri olan bütün milletler.

BAP 7

HÜKMETMEYİN ki, hükmolunmıyasınız. ² Çünkü ne hükümle hükmederseniz, onunla hükmolunacaksınız; ölçtüğünüz ölçü ile de size ölçülecektir. ³ Ve niçin kardeşinin gözündeki çöpü görürsün de kendi gözündeki merteği seçmezsin? ⁴ Yahut nasıl kardeşine: Bırak, gözündeki çöpü çıkarayım, dersin? İşte, mertek senin gözünde! ⁵ Ey ikiyüzlü, önce kendi gözünden merteği çıkar, o vakit çöpü kardeşinin gözünden çıkarmak için iyi görürsün.

⁶ Mukaddes olanı köpeklere vermeyin, ve incilerinizi domuzların önüne atmayın ki, onları ayakları altında çiğnemesinler, ve dönüp sizi parçalamasınlar.

⁷ Dileyin, size verilecektir; arayın, bulacaksınız; kapıyı çalın, size açılacaktır. ⁸ Çünkü her diliyen alır, arıyan bulur, ve kapıyı çalana açılır. ⁹ Sizden hangi adam, oğlu ondan ekmek ister de, ona taş verir? ¹⁰ veya balık ister de, ona yılan verir? ¹¹ İmdi sizler kötü olduğunuz halde, çocuklarınıza iyi hediyeler vermeği bilerseniz, göklerde olan Babanız kendisinden diliyenlere ne kadar ziyade iyi şeyler verir! ¹² İmdi, insanların size her ne yapmalarını istiyorsanız, siz de onlara öyle yapın; çünkü şeriat budur, peygamberler de.

¹³ Dar kapıdan girin; zira helâke götüren kapı geniş, ve yol enlidir; ve ondan girenler çoktur. ¹⁴ Çünkü hayata götüren kapı dar, ve yol sıkışık, ve onu bulanlar azdır.

¹⁵ Yalancı peygamberlerden sakının; onlar size koyun esvabında gelirler, fakat iç yüzden kapıcı kurtlardır. ¹⁶ Onları meyvalarından tanıyacaksınız. İnsanlar dikenlerden üzüm, yahut deve dikenlerinden incir toplarlar mı? ¹⁷ Böylece her iyi ağaç iyi meyva verir; fakat çürük ağaç kötü meyva verir. ¹⁸ İyi ağaç kötü meyva veremez; çürük ağaç da iyi meyva veremez. ¹⁹ İyi meyva vermiyen her ağaç kesilir ve ateşe atılır. ²⁰ Öyle ise, onları meyvalarından tanıyacaksınız. ²¹ Bana: Ya Rab, ya Rab, diyen her adam göklerin melekûtuna girecek değildir; ancak göklerde olan Babamın iradesini yapan girer. ²² O günde bir çokları bana: Ya Rab, ya Rab, biz senin isminle peygamberlik etmedik mi? ve senin isminle cinleri çıkarmadık mı? ve senin isminle çok kudretli işler yapmadık mı? diyecekler. ²³ Ve o zaman ben onlara açıkça söyleyeceğim: Ben sizi hiç tanımadım, yanımdan gidin, fesat işliyenler!

²⁴ İmdi, benim bu sözlerimi kim işitir ve onları yaparsa, evini kaya üzerine kuran akıllı adama benzer. ²⁵ Yağmur yağdı, seller geldi, yeller esti, ve o eve çarptılar; ev yıkılmadı; çünkü kaya üzerine kurulmuştu. ²⁶ Ve benim bu sözlerimi işiten ve yapmıyan herkes, evini kum üzerine kuran budala adama benzer. ²⁷ Yağmur yağdı, seller geldi, yeller esti, ve o eve saldırdılar; ev yıkıldı; ve onun yıkılması büyük oldu.

²⁸ Ve vaki oldu ki, İsa bu sözleri bitirince, halk onun öğretişine çok şaşıtlar. ²⁹ Çünkü İsa onlara kendi yazıcıları gibi değil, hâkimiyet sahibi biri gibi öğretiyordu.

BAP 8

VE dağdan inince, büyük kalabalıklar onun ardınca gittiler. ² Ve işte, bir cüzamlı gelip: Ya Rab, eğer istersen beni temizliyebilirsin, diyerek ona secde kıldı. ³ İsa da elini uzattı, ve: İsterim, temiz ol, diyerek ona dokundu; ve onun cüzamı hemen temizlendi. ⁴ Ve İsa ona dedi: Sakın kimseye söyleme, ancak git, kendini kâhine göster, ve onlara şehadet için, Musanın emrettiği takdimeyi* arzet.

* Levililer **13:49**; **14:2-9**.

⁵ Ve İsa Kefernahuma girdiği zaman, bir yüzbaşı ona yalvararak: ⁶ Ya Rab, hizmetçim inme hastalığından çok ıstırap çekip evde yatıyor, diyerek geldi. ⁷ Ve İsa ona dedi: Onu iyi etmeğe gelirim. ⁸ Ve yüzbaşı cevap verip dedi: Ya Rab, benim değerim yok ki, damım altına giresin; fakat ancak bir söz söyle, hizmetçim iyi olur. ⁹ Çünkü ben de emir altında

bir adamım, ve benim altımda askerler var; ve ben şuna: Git, derim, gider; ve bir başkasına: Gel, derim, gelir; ve hizmetçime: Bunu yap, derim, yapar. ¹⁰ Ve İsa bunu işitince şaştı, ve ardından gelenlere dedi: Doğrusu size derim: Ben İsrailde bu kadar büyük imanı kimsede bulmadım. ¹¹ Ve size derim ki, şarktan ve garptan bir çokları gelecekler, ve göklerin melekûtunda İbrahim, İshak ve Yakub ile oturacaklar; ¹² ve melekûtun oğulları dış karanlığa atılacaklar; orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacak. ¹³ Ve İsa yüzbaşıya dedi: Git, sana iman ettiğin gibi olsun. Ve hizmetçi o saatte iyi oldu. ¹⁴ Ve İsa Petrusun evine geldiği zaman, onun kaynanasını ısıtmalı olarak yatmış gördü. ¹⁵ İsa onun eline dokundu, ve ısıtma kadını bıraktı; o da kalkıp İsaya hizmet etti. ¹⁶ Ve akşamlayın, cine tutulmuş bir çok adamları kendisine getirdiler. Ve o, bir sözle ruhları çıkardı, ve hastaların hepsini iyi etti; ¹⁷ ta ki, İsaya peygamber vasıtası ile söylenen: «Bizim zayıflıklarımızı kendisi aldı, ve hastalıklarımızı yükledi,» * sözü yerine gelsin.

* İsaya **53:4**.

¹⁸ İmdi İsa, etrafında büyük kalabalıklar görünce, karşı yakaya geçilmesini emretti. ¹⁹ Ve bir yazıcı gelip ona: Muallim, her nereye gidersen, senin ardınca gelirim, dedi. ²⁰ Ve İsa ona dedi: Tilkilerin inleri, ve gök kuşlarının yuvaları vardır; fakat İnsanoğlunun başını yaşlıyacak yeri yoktur. ²¹ Şakirtlerden bir başkası İsaya dedi: Ya Rab, bana izin ver, önce gideyim ve babamı gömeyim. ²² Fakat İsa ona dedi: Benim ardımca gel; ölüleri bırak, kendi ölülerini gömsünler.

²³ Ve İsa bir kayığa binince, şakirtleri onun ardınca bindiler. ²⁴ Ve işte, denizde büyük bir fırtına oldu, o kadar ki, kayık dalgalarla örtüldü; İsa da uyuyordu. ²⁵ Şakirtler İsaya geldiler: Kurtar, ya Rab, helâk oluyoruz! diyerek onu uyandırdılar. ²⁶ Ve İsa onlara dedi: Ey az imanlılar, niçin korkuyorsunuz? O zaman kalkıp yelleri ve denizi azarladı; büyük bir limanlık oldu. ²⁷ Ve adamlar: Bu nasıl zattır ki, yeller de, deniz de kendisine itaat ediyor? diyerek şaştılar.

²⁸ Ve İsa karşı yakada Gadarinilerin memleketine geldiği zaman, kabirlerden çıkan cine tutulmuş iki kişi onu karşıladı. Çok azgın oldukları için, hiç kimse o yoldan geçemezdi. ²⁹ Ve işte, onlar: Ey Allahın Oğlu, bizden sana ne? buraya bize vaktinden önce işkence etmeğe mi geldin? diye bağırdılar. ³⁰ Onlardan uzakta otlayan büyük bir domuz sürüsü vardı. ³¹ Cinler İsaya: Bizi çıkarırsan, domuz sürüsüne gönder, diye yalvardılar. ³² İsa da onlara: Gidin, dedi. Onlar çıkıp domuzlara gittiler; ve işte, bütün sürü uçurumdan aşağı denize atılıp sulara boğuldu. ³³ Çobanlar kaçıp şehre gittiler; ve her şeyi, ve cine tutulmuş olanların işini haber verdiler. ³⁴ Ve işte, İsaya karşılamak için bütün şehir dışarı çıktı; ve onu görünce sınırlarından çekilmesini yalvardılar.

BAP 9

VE İsa bir kayığa bindi, karşıya geçip kendi şehrine geldi. ² Ve işte, ona yatakta yatan inmeli bir hasta getiriyorlardı. İsa onların imanını görüp inmeli adama dedi: Oğul, cesur ol, günahların bağışlandı. ³ Ve işte, yazıcılardan bazısı içlerinden: Bu adam küfür ediyor, dediler. ⁴ İsa da onların düşüncelerini bilerek: Niçin yüreklerinizden kötü şeyler düşünüyorsunuz? dedi. ⁵ Çünkü hangisi daha kolaydır: Günahların bağışlandı, demek mi; yoksa: Kalk, yürü, demek mi? ⁶ Fakat İnsanoğlunun yeryüzünde günahları bağışlamak kudreti olduğunu bilirsiniz diye (o vakit inmeliye dedi): Kalk, yatağını kaldır da evine git. ⁷ O da kalkıp evine gitti. ⁸ Ve halk bunu görünce, korktular, ve insanlara böyle kudret veren Allaha hamdetteler.

⁹ Ve İsa oradan geçerken gümrük yerinde oturan ve Matta denilen bir adam görüp ona: Ardımca gel, dedi. O da kalkıp ardınca gitti.

¹⁰ Ve vaki oldu ki, evde, sofrada otururken, işte, bir çok vergi mültezimleri ve günahkârlar

gelip İsa ve şakirtleri ile oturdular. ¹¹ Ferisiler bunu görünce, onun şakirtlerine dediler: Niçin mualliminiz vergi mültezimleri ve günahkârlar ile yemek yiyor? ¹² İsa da bunu işitince, dedi: Sağlam olanlar değil, ancak hasta olanlar hekime muhtaçtırlar. ¹³ Fakat siz gidin de: «Ben kurban değil, merhamet isterim,»* sözünün ne demek olduğunu öğrenin. Çünkü ben salihleri değil, ancak günahkârları çağırmağa geldim.

* Hoşea 6:6

¹⁴ O zaman Yahyanın şakirtleri: Niçin biz ve Ferisiler oruç tutuyoruz da, senin şakirtlerin oruç tutmuyorlar? diyerek ona geldiler. ¹⁵ İsa onlara dedi: Güvey kendileriyle beraber oldukça düğündekiler yas tutabilirler mi? Fakat güveyin onlardan alınacağı günler gelecektir, ve o zaman oruç tutacaklardır. ¹⁶ Ve kimse bir eski esvap üzerine yeni kumaş komaz; zira konulan yama esvaptan koparır ve yırtık daha kötü olur. ¹⁷ İnsanlar da yeni şarabı eski tulumlara komazlar; yoksa tulumlar patlar, şarap dökülür ve tulumlar telef olur. Ancak yeni şarabı yeni tulumlara korlar, her ikisi de korunmuş olur.

¹⁸ Onlara bu şeyleri söylerken, işte, bir reis geldi ve: Kızım şimdi ölmüştür; fakat gel, üzerine elini koy, yaşıyacaktır, diyerek ona secde kıldı. ¹⁹ İsa kalkıp şakirtleri ile onun ardınca gitti. ²⁰ Ve işte, on iki yıldır kan akıntısı olan bir kadın İsanın arkasından gelip esvabının eteğine dokundu; ²¹ çünkü kadın içinden diyordu: Yalnız esvabına dokunsam, kurtulacağım. ²² İsa da dönüp onu görerek dedi: Cesur ol, kızım, imanın seni iyi etti. Ve kadın o saatten iyi oldu. ²³ Ve İsa reisin evine gelip neyzenleri ve gürültü eden kalabalığı gördüğü zaman: ²⁴ Çekilin, çünkü kız ölmedi, ancak uyuyor, dedi. Onlar kendisine çok gülüyorlardı. ²⁵ Fakat kalabalık dışarı çıkarılınca, İsa içeri girdi; ve kızı elinden tuttu; kız ayağa kalktı. ²⁶ Ve bunun haberi bütün o memlekete yayıldı.

²⁷ Ve İsa oradan geçerken, iki kör: Ey Davud oğlu, bize merhamet eyle, diye çağırarak onun ardınca gittiler. ²⁸ Ve eve varınca, körler yanına geldiler; İsa onlara dedi: Bunu yapmağa kudretim olduğuna inanıyor musunuz? Körler kendisine: Evet, ya Rab, dediler. ²⁹ O zaman İsa: Size imanınıza göre olsun, diyerek gözlerine dokundu. ³⁰ Onların gözleri açıldı. Ve İsa: Sakının kimse bunu bilmesin, diye onlara sıkı tenbih etti. ³¹ Onlar ise çıktılar ve bütün memlekette bunu yaydılar.

³² Ve onlar çıkınca, işte, cine tutulmuş dilsiz bir adamı İsa'ya getirdiler. ³³ Cin dışarı çıkarılınca, dilsiz adam söz söyledi; ve halk: İsrailde hiç böylesi görülmemiştir, diyerek şaştı. ³⁴ Fakat Ferisiler: Cinlerin reisile cinleri çıkarıyor, derlerdi.

³⁵ Ve İsa, bütün şehirler ve köylerde, onların havralarında öğreterek, ve melekûtun müjdesini vâzedip her türlü hastalığı ve her türlü zayıflığı iyi ederek dolaşıyordu. ³⁶ Fakat kalabalıkları görünce, İsa onlara acıdı; zira çobanı olmıyan koyunlar gibi şaşırılmış ve dağılmış idiler. ³⁷ O zaman İsa şakirtlerine dedi: Gerçi hasat bereketli, fakat işçiler az. ³⁸ İmdi hasadın Rabbine yalvarın, kendi hasadına işçiler çıkarsın.

BAP 10

İSA on iki şakirdini yanına çağırıp murdar ruhları çıkarmak, her çeşit hastalığı ve her çeşit zayıflığı iyi etmek kudretini onlara verdi.

² Ve on iki resulün adları şunlardır: birincisi, Petrus denilen Simun, ve kardeşi Andreas; Zebedinin oğlu Yakub, ve kardeşi Yuhanna; ³ Filipus ve Bartolomeus; Tomas, ve vergi mültezimi Matta; Alfeusun oğlu Yakub, ve Taddeus; ⁴ Gayyur Simun, ve İsayı ele veren Yahuda İskariyot.

⁵ İsa bu Onikileri gönderdi, ve onlara emrederek dedi: Milletler yoluna gitmeyin, ve Samiriyelilerin şehirlerinden hiç birine girmeyin; ⁶ fakat daha ziyade İsrail evinin kaybolmuş koyunlarına gidin. ⁷ Ve giderken: Göklerin melekûtu yakındır, diye vâzedin. ⁸ Hastaları iyi edin, ölüleri kıyam ettirin, cüzamlıları temiz edin, cinleri çıkarın; meccanen

aldınız, meccanen veriniz. ⁹ Kemerlerinize ne altın, ne gümüş, ne bakır koyun; ¹⁰ ne yolculuk için torba, ne iki gömlek, ne çarık, ne değnek alın; zira işçi kendi yiyeceğine lâyıktır. ¹¹ Ve her hangi şehir veya köye girerseniz, orada değerli kim olduğunu araştırın, ve çıkıncıya kadar orada kalın. ¹² Ve evin içine girerken evi selâmlayın. ¹³ Ve eğer o ev değerli ise, selâmınız onun üzerine gelsin; fakat değerli değilse, selâmınız size geri dönsün. ¹⁴ Ve kim sizi kabul etmez ve sözlerinizi dinlemezse, o evden veya şehirden çıkarken ayaklarınızın tozunu silkin. ¹⁵ Doğrusu size derim: Hüküm günü, o şehirden ziyade Sodom ve Gomorra diyarına kolaylık olacaktır.

¹⁶ İşte, sizi kurtların arasına koyunlar gibi gönderiyorum; imdi, yılanlar gibi akıllı, ve güvercinler gibi saf olun. ¹⁷ Fakat insanlardan sakının; çünkü onlar sizi meclislere verecekler, ve havralarında sizi dövecekler; ¹⁸ evet, onlara ve Milletlere şehadet için benim yüzümden valilerin ve kıralların önüne götürüleceksiniz. ¹⁹ Fakat onlar sizi ele verdikleri zaman, nasıl veya ne söyleyeceğinizden kaygı çekmeyin; çünkü ne söyleyeceğiniz o saatte size verilecektir. ²⁰ Zira söyleyen siz değilsiniz, fakat sizde söyleyen Babanızın Ruhudur. ²¹ Ve kardeş kardeşi, ve baba çocuğunu ölüme teslim edecek, ve çocuklar ana babalarına karşı kalkacaklar, ve onları öldüreceklerdir. ²² Ve benim ismimden ötürü herkes sizden nefret edecekler. Fakat sona kadar dayanan, kurtulacak olan odur. ²³ Fakat size bu şehirde eza ettikleri zaman, ötekine kaçın; çünkü doğrusu size derim: İnsanoğlu gelinciye kadar, siz İsrailin şehirlerini dolaşmağı bitirmeyeceksiniz.

²⁴ Şakirt mualliminden üstün değildir; hizmetçi de efendisinden üstün değildir. ²⁵ Şakirdin muallimi gibi, ve hizmetçinin efendisi gibi olması elverir. Eğer ev sahibine Beelzebul* dedilerse, evinin halkına ne kadar ziyade diyecekler! ²⁶ İmdi, onlardan korkmayın; çünkü açılmıyacak örtülü, ve bilinmiyecek gizli şey yoktur. ²⁷ Size karanlıkta ne söylüyorsa, aydınlıkta onu söyleyin; ve kulağa söylenen şeyi damlarda bağırın. ²⁸ Bedeni öldürüp de canı öldürmeğe kudreti olmıyanlardan korkmayın; ancak daha ziyade cehennemde hem bedeni, hem canı helâk etmeğe kudreti olandan korkun. ²⁹ İki serçe kuşu bir paraya satılmaz mı? ve Babanızın izni olmadıkça onlardan hiç biri yere düşmez. ³⁰ Ve sizin başınızın saçları bile hep sayılıdır. ³¹ İmdi korkmayın, siz bir çok serçe kuşlarından daha değerlisiniz. ³² İmdi, kim beni insanlar önünde ikrar ederse, ben de onu göklerde olan Babamın önünde ikrar ederim. ³³ Fakat kim beni insanlar önünde inkâr ederse, ben de onu göklerde olan Babamın önünde inkâr ederim.

* *Şeytanların başı.*

³⁴ Yeryüzüne selâmet getirmeğe geldim sanmayın; ben selâmet değil, fakat kılıç getirmeğe geldim. ³⁵ Çünkü ben adamla babasının, ve kızla anasının, ve gelinle kaynanasının arasına ayrılık koymağa geldim; ³⁶ ve adamın düşmanları kendi ev halkı olacaktır. ³⁷ Babayı veya anayı benden ziyade seven bana lâyıktır; oğlu veya kızı benden ziyade seven bana lâyıktır. ³⁸ Ve haçını alıp ardımca gelmiyen bana lâyıktır. ³⁹ Canını bulan onu zayedektir; benim uğruma canını zayeden onu bulacaktır.

⁴⁰ Sizi kabul eden beni kabul eder; ve beni kabul eden beni göndereni kabul eder. ⁴¹ Bir peygamberi, peygamber olduğu için kabul eden, peygamber karşılığını alacaktır. Bir salih salih olduğu için kabul eden, salih karşılığını alacaktır. ⁴² Ve kim bu küçüklerin birine şakirt olduğu için ancak bir bardak soğuk su içirirse, doğrusu size derim ki, karşılığını hiç kaybetmiyecektir.

BAP 11

VE vaki oldu ki, on iki şakirdine emir vermeği bitirince, onların şehirlerinde öğretip vâzeylemek için oradan gitti.

² İmdi, Yahya zindanda Mesihin işlerini işiterek şakirtlerini gönderip onlar vasıtası ile ona dedi: ³ Gelecek olan sen misin, yoksa başkasını mı beklileyim? ⁴ İsa da cevap verip onlara dedi: Gidin, işittiğiniz ve gördüğünüz şeyleri Yahyaya bildirin. ⁵ Körlerin gözleri açılıyor, topallar yürüyor, cüzamlılar temizleniyor, sağırlar işitiyor, ölümler kıyam ediyor, ve fakirlere incil vâzolunuyor. ⁶ Ve kim bende sürçmezse, ona ne mutlu!

⁷ Ve onlar giderlerken, İsa halka Yahya için söylemeğe başladı: Çöle ne görmeğe çıktınız? Yelin salladığı kamışı mı? ⁸ Fakat ne görmeğe çıktınız? Yumuşak esvap giymiş bir adam mı? İşte, yumuşak esvap giyenler kıral saraylarında bulunur. ⁹ Fakat niçin çıktınız? Bir peygamber görmeğe mi? Evet, size derim, ve peygamberden daha ziyadesini.

¹⁰ "İşte, senin yüzünün önünde habercimi gönderiyorum, Senin önünde senin yolunu hazırlıyacaktır,"* diye kendisi için yazılmış olan budur.

* Malaki 3:1.

¹¹ Doğrusu size derim: Kadınlardan doğanlar arasında Vaftizci Yahyadan daha büyüğü çıkmamıştır; fakat göklerin melekûtunda daha küçük olan ondan daha büyüktür. ¹² Vaftizci Yahyanın günlerinden şimdiye kadar göklerin melekûtu zorlanıyor, ve zorbalar onu ele geçiriyorlar. ¹³ Çünkü bütün peygamberler ve şeriat Yahyaya kadar peygamberlik ettiler. ¹⁴ Ve eğer onu kabul etmek isterseniz, gelecek olan İlya odur. ¹⁵ Kulakları olan işitsin. ¹⁶ Fakat bu nesli neye benzeteyim? O, çarşı meydanlarında oturan çocuklara benzer, onlar ki, arkadaşlarına: ¹⁷ Biz size kaval çaldık, siz oynamadınız; biz yas tuttuk, siz dövünmediniz, derler. ¹⁸ Çünkü Yahya yemiyerek ve içmiyerek geldi: Onda cin var, diyorlar. ¹⁹ İnsanoğlu yiyerek ve içerek geldi: İşte, obur ve ayyaş adam, mültezimlerin ve günahkârların dostu! diyorlar. Ve hikmet kendi işleri ile tasdik olundu. ²⁰ O zaman İsa kudretli işlerinin bir çoğunu yapmış olduğu şehirleri azarlamağa başladı, çünkü onlar tövbe etmediler: ²¹ Vay sana, ey Horazin! vay sana, ey Beytsayda! Çünkü sizde vaki olan kudretli işler Sur ve Saydada vaki olsaydı, onlar çoktan çul ve külde tövbe ederlerdi. ²² Fakat size derim: Hüküm günü sizden ziyade Sur ve Saydaya kolaylık olacaktır. ²³ Ve sen, ey Kefernahum, sen göke kadar mı yükseltileceksin? Ölümler diyarına kadar ineceksin. Çünkü sende yapılmış olan kudretli işler Sodomda yapılmış olsaydı, o, bugüne kadar dururdu. ²⁴ Ancak ben size derim: Hüküm günü senden ziyade Sodom diyarına kolaylık olacaktır.

²⁵ O zaman İsa cevap verdi, ve dedi: Ey Baba, gökün ve yerin Rabbi, sana şükrederim ki, sen bu şeyleri hikmetlilerden ve akıllılardan gizledin, ve onları küçük çocuklara açtın; ²⁶ evet, Baba, zira indinde böylece hoş görüldü. ²⁷ Her şey Babam tarafından bana verildi; ve Babadan başka hiç kimse Oğlu bilmez; Oğuldan ve Oğlun keşfetmeği dilediği kimseden başkası da Babayı bilmez. ²⁸ Ey bütün yorgunlar ve yükleri ağır olanlar, bana gelin, ve size ben rahat veririm. ²⁹ Boyunduruğumu takının, ve benden öğrenin; zira ben halim ve alçak gönüllüyüm; ve canlarınıza rahat bulursunuz. ³⁰ Çünkü boyunduruğum kolay, ve yüküm hafiftir.

BAP 12

O zaman İsa Sebt günü ekinlerden geçti; şakirtleri aç idiler, ve başakları koparıp yemeğe başladılar. ² Fakat Ferisiler bunu görerek ona dediler: İşte, şakirtlerin Sebt günü yapılması caiz olmıyanı yapıyorlar. ³ İsa da onlara dedi: Davudun, acıktığı zaman, kendisile beraber olanlarla ne yaptığını; ⁴ Allahın evine nasıl girdiğini, ve yenilmesi ne kendisine ne de beraberinde olanlara değil, ancak kâhinlere caiz olan huzur ekmecklerini yediğini* okumadınız mı? ⁵ Yahut şeriatte okumadınız mı ki, kâhinler mabette Sebti

bozarlar, ve suçlu değildirler? ⁶ Fakat size derim ki, mabetten daha büyüğü buradadır. ⁷ Fakat siz: “Ben kurban değil, merhamet isterim,”* sözünün ne demek olduğunu bilmiş olsaydınız, suçsuzları mahkûm etmezsiniz. ⁸ Çünkü İnsanoğlu Sebt gününün Rabbidir.

* I. Samuel **21:6**.

* Hoşea **6:6**.

⁹ Ve İsa oradan ayrılıp, onların havrasına girdi. ¹⁰ Ve işte, eli kurumuş bir adam vardı. İsayı itham edebilmek için kendisinden: Sebt günü şifa vermek caiz midir? diye sordular.

¹¹ Ve İsa onlara dedi: Sizden kim vardır ki, onun bir koyunu olup da Sebt günü çukura düşerse, onu tutup çıkarmasın? ¹² İmdi, insan koyundan ne kadar ziyade değerlidir! Bunun için Sebt günü iyilik etmek caizdir. ¹³ O zaman İsa adama: Elini uzat, dedi; ve adam elini uzattı, ve öteki eli gibi eski sağlam haline geldi. ¹⁴ Ve Ferisiler dışarı çıkıp İsayı nasıl helâk etsinler diye, ona karşı öğütleştiler.

¹⁵ İsa bunu bilerek oradan çekildi, ve çokları onun ardınca gittiler. İsa onların hepsini iyi etti. ¹⁶ Ve kendisini belli etmesinler diye, onlara tenbih etti; ¹⁷ ta ki, İşaya peygamber vasıtası ile söylenen söz yerine gelsin:

¹⁸ “İşte, benim seçtiğim kulum;

Canımın kendisinden razı olduğu sevgilim;

Ruhumu onun üzerine koyacağım,

Ve Milletlere hükmü ilân edecektir.

¹⁹ O uğraşmıyacak, ve bağırıyacaktır;

Ve kimse meydanlarda onun sesini işitmiyecektir.

²⁰ Hükmü zafere eriştirinciye değin,

Ezilmiş kamışı kırmıyacak,

Ve tüten fitili söndürmiyecek.

²¹ Ve Milletler onun ismine ümit edeceklerdir.”*

* İşaya **42:1-4**.

²² O zaman cine tutulmuş kör ve dilsiz birini İsaye getirdiler; ve onu iyi etti, şöyle ki, dilsiz söyledi ve gördü. ²³ Ve bütün halk şaştı, ve: Acaba Davud oğlu bu mudur? dediler. ²⁴

Fakat Ferisiler işitince dediler: Bu adam ancak cinlerin reisi Beelzebul ile cinleri çıkarıyor. ²⁵ Ve İsa düşüncelerini bilerek onlara dedi: İçinde ayrılık olan her ülke çöl olur; ve içinde ayrılık olan hiç bir şehir yahut ev durmaz. ²⁶ Ve eğer Şeytan Şeytanı çıkarırsa, kendisinde ayrılık olur; imdi, onun ülkesi nasıl durur? ²⁷ Ve eğer ben cinleri Beelzebul ile

çıkarıyorsam, oğullarınız kimle çıkarıyorlar? Bundan dolayı onlar sizin hâkimleriniz olacaklardır. ²⁸ Fakat cinleri Allahın Ruhü ile çıkarıyorsam, bu halde Allahın melekûtu üzerinize gelmiştir. ²⁹ Yahut bir adam kuvvetlinin evine nasıl girip de eşyasını soyabilir?

Eğer önce kuvvetliyi bağlarsa, o zaman evini yağma eder. ³⁰ Benimle beraber olmıyan bana karşıdır, ve benimle beraber devşirmiyen dağıtır. ³¹ Bunun için size diyorum: Her günah ve küfür insanlara bağışlanacaktır; fakat Ruha karşı küfür bağışlanmıyacaktır. ³²

Kim İnsanoğluna karşı söz söylese, ona bağışlanacaktır; fakat kim Ruhülküdüse karşı söylese, ne bu dünyada, ve ne de gelecekte ona bağışlanmıyacaktır. ³³ Ya ağacı iyi,

meyvasını da iyi edin; yahut ağacı çürük, ve meyvasını da çürük edin; çünkü ağaç meyvasından tanılır. ³⁴ Ey engerekler nesli, siz kötü olduğunuz halde, nasıl iyi şeyler söyleyebilirsiniz? çünkü ağız yüreğin taşmasından söyler. ³⁵ İyi adam iyi hazinesinden iyi şeyler çıkarır; ve kötü adam kötü hazinesinden kötü şeyler çıkarır. ³⁶ Ve ben size derim:

İnsanlar söyleyecekleri her boş söz için hüküm gününde hesap vereceklerdir. ³⁷ Zira

kendi sözleriyle suçsuz, ve kendi sözleriyle suçlu çıkarılırsın.

³⁸ O zaman yazıcılar ve Ferisilerden bazıları: Muallim, senden bir alâmet görmek isteriz,

diye cevap verdiler. ³⁹ İsa da cevap verip onlara dedi: Kötü ve zina işleyici nesil bir alâmet arar; ona Yunus peygamberin alâmetinden başka bir alâmet verilmeyecektir. ⁴⁰ Çünkü nasıl Yunus üç gün üç gece iri balığın karnında kaldı ise, İnsanoğlu da üç gün üç gece yerin bağırında öyle kalacaktır. ⁴¹ Nineve ahalisi hüküm günü bu nesil ile beraber kalkıp onu mahkûm edecekler; çünkü onlar Yunusun vâzı ile tövbe ettiler; ve işte, Yunustan daha büyüğü buradadır. ⁴² Cenup kıralıçası* hüküm günü bu nesil ile beraber kalkıp onu mahkûm edecektir; zira o, Süleymanın hikmetini dinlemek için dünyanın öte uçlarından geldi; ve işte, Süleymandan daha büyüğü buradadır. ⁴³ Fakat murdar ruh insandan çıktığı zaman, rahat arıyarak kurak yerlerden geçer, ve bulmaz. ⁴⁴ O zaman: Çıkmış olduğum evime döneyim, der; ve gelince, onu boş, süpürülmüş ve süslenmiş bulur. ⁴⁵ O zaman gider, kendisinden daha kötü başka yedi ruhu yanına alır, ve oraya girip otururlar, ve o adamın son hali ilkinden daha kötü olur. Bu kötü nesle de böylece olacaktır.

* Süleymanı ziyarete gelen Şeba kıralıçası.

⁴⁶ İsa halka henüz söylemekte iken, işte, anası ve kardeşleri, onunla söyleşmek istiyerek dışarda durdular. ⁴⁷ Ve biri İsaya dedi: İşte, anan ve kardeşlerin seninle söyleşmek istiyerek dışarda duruyorlar. ⁴⁸ Fakat İsa cevap verip kendisine söyliyene dedi: Benim anam kimdir? ve kardeşlerim kimlerdir? ⁴⁹ Ve elini şakirtlerine doğru uzatıp dedi: İşte, benim anam ve kardeşlerim. ⁵⁰ Çünkü göklerde olan Babamın iradesini kim yaparsa, benim kardeşim, kızkardeşim ve anam odur.

BAP 13

O gün İsa evden çıktı, deniz kenarında oturdu. ² Ve yanına öyle büyük kalabalık toplandı ki, kendisi bir kayığa binip oturdu; ve bütün kalabalık kıyıda durdu. ³ Ve İsa onlara mesellerle çok şeyler söyliyerek dedi: İşte, ikinci tohum ekmeğe çıktı; ⁴ ve ekerken, bazıları yol kenarına düştü, ve kuşlar gelip onları yediler; ⁵ ve başkaları toprağı çok olmıyan kayalıklar üzerine düştü, ve hemen sürdü, çünkü toprağın derinliğı yoktu; ⁶ ve güneş doğunca yandı, ve kökü olmadığı için kurudu. ⁷ Ve başkaları dikenler üzerine düştü, dikenler çıkıp onları boğdular; ⁸ ve başkaları iyi toprak üzerine düştü, bazısı yüz, bazısı altmış, bazısı otuz kat semere verdiler. ⁹ Kulakları olan işitsin.

¹⁰ Ve şakirtler gelip İsaya dediler: Neden onlara mesellerle söyliyorsun? ¹¹ Ve o cevap verip dedi: Göklerin melekûtu sırlarını bilmek size verilmiştir; fakat onlara verilmemiştir.

¹² Zira kimin varsa, ona verilecek ve artırılacaktır; fakat kimin yok ise, kendisinde olan da ondan alınacaktır. ¹³ Bundan dolayı onlara mesellerle söyliyorum; çünkü gördükleri halde görmezler, işittikleri halde işitmezler, ve anlamazlar. ¹⁴ Ve onlar için İşıyanın:

“İşittikçe işiteceksiniz de, hiç anlamıyacaksınız;

Ve gördükçe göreceksiniz de, hiç seçmiyeceksiniz;

¹⁵ Çünkü bu kavmin yüreğı kalınlaştı,

Ve kulakları ile ağır işittiler,

Gözlerini de kapadılar;

Olmıya ki, gözlerle seçeler,

Ve kulakları ile işiteler,

Yürekleriyle de anlıyalar,

Ve tekrar döneler de,

Ben onlara şifa vereyim,”*

* İşıya **6:9, 10.**

diyen peygamberliğı yerine geliyor. ¹⁶ Fakat ne mutlu sizin gözlerinize, çünkü görüyorlar; ve sizin kulaklarınıza, zira işitiyorlar. ¹⁷ Çünkü doğrusu size derim: Bir çok peygamberler

ve salih adamlar gördüğünüz şeyleri görmek dilediler, görmediler; işittiğiniz şeyleri işitmek dilediler, işitmediler. ¹⁸ İmdi, ikinci meselini siz dinleyin. ¹⁹ Kim melekût sözünü işitir de anlamazsa, şerir gelip onun yüreğinde ekilmiş olanı kapar. Yol kenarına ekilmiş olan budur. ²⁰ Kayalıklar üzerine ekilmiş olan da odur ki, sözü işitir, ve hemen sevinçle alır; ²¹ fakat kendisinde kök yoktur, ancak bir zaman içindir; ve sözden dolayı sıkıntı ve eza olunca, hemen sürçer. ²² Ve dikenler arasına ekilmiş olan da odur ki, sözü işitir; dünyanın kaygısı, ve zenginliğin aldaticılığı sözü boğar, ve söz semeresiz olur. ²³ İyi toprak üzerine ekilmiş olan da şudur ki, sözü işitir, anlar, ve gerçekten semere verir, bazısı yüz, bazısı altmış, bazısı otuz kat yapar.

²⁴ İsa onların önüne başka bir mesel koyup dedi: Göklerin melekûtu, tarlasına iyi tohum eken bir adama benzer; ²⁵ fakat adamlar uyurken, onun düşmanı gelerek buğdayların arasına delice ekip gitti. ²⁶ Ve ekin büyüüp semere verdiği zaman, deliceler de göründü.

²⁷ Ve ev sahibinin hizmetçileri gelip ona dediler: Efendi, sen tarlana iyi tohum ekmedin mi? öyle ise, delice nereden oldu? ²⁸ Ve hizmetçilere: Bunu bir düşman yapmıştır, dedi. Hizmetçiler de ona: Öyle ise, ister misin, gidip onları toplıyalım? dediler. ²⁹ Fakat o dedi: Hayır, belki deliceleri toplarken, onlarla beraber buğdayı da sökersiniz. ³⁰ Hasada kadar bırakın, ikisi beraber büyüsün; hasat vaktinde ben orakçılara diyeceğim: Önce deliceleri toplayın, ve yakmak için onları demet yapın; fakat buğdayı ambarıma toplayın.

³¹ İsa onların önüne başka bir mesel koyup dedi: Göklerin melekûtu, bir adamın alıp tarlasına ektiği bir hardal tanesine benzer, ³² o tane ki, bütün tohumların gerçi en küçüğüdür; fakat büyüünce, sebzelerden daha büyüktür, ve ağaç olur; şöyle ki, gökün kuşları gelip onun dallarında yerleşirler.

³³ İsa onlara başka bir mesel söyledi: Göklerin melekûtu hamur mayasına benzer; bunu bir kadın almış ve üç ölçek un içine, hepsi mayalanıncıya kadar gizlemiştir.

³⁴ İsa bütün bu şeyleri halka mesellerle söyledi; ve onlara meselsiz hiç bir şey söylemezdi; ³⁵ ta ki, peygamber vasıtası ile:

“Ağzımı mesellerle açacağım,

Dünya kurulalıdan beri gizli olan şeyleri beyan edeceğim,”*

* Mezmur **78:2**.

diye söylenen söz yerine gelsin.

³⁶ O zaman İsa halkı bırakıp eve gitti. Ve şakirtleri ona: Tarlanın deliceleri meselini bize anlat, diyerek geldiler. ³⁷ Ve İsa cevap verip dedi: İyi tohumu eken İnsanoğludur; ³⁸ tarla ise, dünyadır; ve iyi tohum melekûtun oğullarıdır; ve deliceler şeririn oğullarıdır; ³⁹ onları ekmiş olan düşman İblistir; hasat dahi dünyanın sonudur; ve orakçılar meleklerdir. ⁴⁰

İmdi, delicelerin toplanıp ateşle yakıldığı gibi, dünyanın sonunda da böyle olacaktır. ⁴¹ İnsanoğlu meleklerini gönderecektir, ve onlar sürçmeğe sebep olan bütün şeyleri, ve fesat işliyenleri onun melekûtundan toplıyacaklar; ⁴² ve onları fırın ateşine atacaklar; orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır. ⁴³ O zaman salihler Babalarının melekûtunda güneş gibi parlıyacaklardır. Kulakları olan işitsin.

⁴⁴ Göklerin melekûtu tarlada saklı bir hazineye benzer. Onu bir adam bulup gizledi; ve sevinçle gitti, bütün varını satıp o tarlayı satın aldı.

⁴⁵ Yine, göklerin melekûtu güzel inciler arıyan bir tacire benzer; ⁴⁶ ve o, değeri büyük bir inci bularak gitti, bütün varını satıp inciyi satın aldı.

⁴⁷ Yine, göklerin melekûtu denize atılan ve her çeşitten toplıyan bir ağa benzer; ⁴⁸

dolduğu zaman, onu kıyıya çektiler, ve yere oturup iyileri kaplara koydular, fakat kötülerini dışarı attılar. ⁴⁹ Dünyanın sonunda böyle olacaktır; melekler gelip kötülerini salihlerin arasından ayıracaklar; ⁵⁰ onları fırın ateşine atacaklar; orada ağlayış ve diş gıcirtısı

olacaktır.

⁵¹ Bütün bu şeyleri anladınız mı? Onlar İsayaya: Evet, dediler. ⁵² O da onlara dedi: İmdi göklerin melekûtu kendisine öğretilmiş olan her yazıcı, hazinesinden yeni ve eski şeyler çıkaran ev sahibi adama benzer.

⁵³ Ve vaki oldu ki, İsa bu meselleri bitirince, oradan çekildi.

⁵⁴ Ve memleketine gelerek onların havrasında öğretti; şöyle ki, onlar şaşırıp dediler: Bu adamın bu hikmeti, ve bu kudret işleri nereden? ⁵⁵ Dülgerin oğlu bu değil mi? anasının adı Meryem değil mi? kardeşleri Yakub, Yusuf, Simun, Yahuda değil mi? ⁵⁶ Bütün kızkardeşleri yanımızda değil mi? İmdi bu adamın bütün bu şeyleri nereden? ⁵⁷ Ve onda sürçtüler. İsa da onlara dedi: Bir peygamber kendi memleketinden ve evinden başka yerde itibarsız değildir. ⁵⁸ Ve İsa, onların imansızlıklarından dolayı, orada çok kudret işleri yapmadı.

BAP 14

O zaman reisirubu* Hirodes İsa için olan rivayeti işitti, ² ve hizmetçilerine dedi: Bu Vaftizci Yahyadır. O ölülerden kıyam etti; bundan dolayı bu kudretler kendisinde işlemektedir. ³ Çünkü Hirodes Yahyayı tutmuştu, ve, kardeşi Filipusun karısı Hirodiastan ötürü, onu bağılıyıp zindana atmıştı. ⁴ Çünkü Yahya Hirodesine: O kadını almak senin için caiz değildir, diyordu. ⁵ Ve Hirodes, Yahyayı öldürmek istedi ise de, halktan korktu; çünkü onlar Yahyayı bir peygamber olarak tanıyorlardı. ⁶ Fakat Hirodesin doğum günü gelince, Hirodiasın kızı ortada oynadı, ve Hirodesin hoşuna gitti. ⁷ Bunun üzerine Hirodes, her ne isterse vereceğini and edip ona vadetti. ⁸ Ve kız, anası tarafından kışkırtılmış olarak dedi: Bana Vaftizci Yahyanın başını burada bir tepsi içinde ver. ⁹ İmdi kıral kederlendi; fakat andları ve kendisile beraber sofrada oturanlardan ötürü, verilsin diye emretti; ¹⁰ ve gönderip zindanda Yahyanın başını kestirdi. ¹¹ Ve onun başı bir tepsi içinde getirildi, kıza verildi; o da anasına götürdü. ¹² Yahyanın şakirtleri gelip cesedi kaldırdılar; onu gömdüler, ve gelip İsayaya haber verdiler.

* Memleketin dörtte birine hâkim olan emîr (Tetrarh).

¹³ İmdi İsa bunu işitince, oradan bir kayıkla ıssız bir yere ayrıca çekildi; ve kalabalıklar bunu işitince, şehirlerden yaya olarak onun ardınca gittiler. ¹⁴ Ve İsa çıkıp büyük bir kalabalık görerek onlara acıdı, hastalarını iyi etti. ¹⁵ Ve akşam olunca, şakirtler ona gelerek dediler: Yer ıssızdır, zaten vakit geçti; halkı salıver ki, köylere gitsinler de kendilerine yiyecek satın alsınlar. ¹⁶ Fakat İsa onlara dedi: Gitmelerine hacet yok; onlara siz yiyecek verin. ¹⁷ Şakirtler de İsayaya dediler: Burada beş ekmek ve iki balıktan başka bir şeyimiz yok. ¹⁸ İsa: Onları buraya bana getirin, dedi. ¹⁹ Ve çayır üzerine otursunlar diye halka emretti. Ve beş ekmekle iki balığı aldı, ve göke bakıp şükran duası etti; ve ekmekleri kırıp şakirtlere verdi, şakirtler de halka verdiler. ²⁰ Hepsi de yiyip doydular, ve parçalardan artanı on iki küfe dolusu olarak kaldırdılar. ²¹ Yiyenler, kadınlar ve çocuklardan başka, beş bin erkek kadar idiler.

²² Ve İsa şakirtleri hemen kayığa binmeğe ve halkı salıverinciye kadar kendisinden önce karşı yakaya geçmeğe zorladı. ²³ Ve halkı salıverdikten sonra, dua etmek için dağa ayrıca çıktı; akşam olunca, orada yalnız başına idi. ²⁴ O sırada kayık denizin ortasında dalgalarla dövünmekte idi; çünkü yel onlara karşı idi. ²⁵ Ve gecenin dördüncü nöbetinde, İsa denizin üzerinde yürüyerek yanlarına geldi. ²⁶ Fakat şakirtler, onu denizin üzerinde yürürken görünce: Bu bir hayalettir, diye şaşırıp dediler; ve korkudan bağırıyorlardı. ²⁷ Fakat hemen İsa: Cesur olun, benim, korkmayın, diyerek onlara söyledi. ²⁸ Petrus ona cevap verip dedi: Ya Rab, eğer sen isen, suların üzerinde sana gelmemi emret. ²⁹ Ve İsa: Gel, dedi. Petrus da kayıktan inip İsayaya gelmek için suların üzerinde yürüdü. ³⁰ Fakat yeli

görünce korktu, ve batmağa başlıyarak: Ya Rab, beni kurtar! diye bağırdı. ³¹ İsa hemen elini uzatıp onu tuttu, ve kendisine dedi: Ey az imanlı, neden şüphe ettin? ³² Onlar kayığa çıktıkları zaman, yel dindi. ³³ Kayıkta olanlar: Gerçek sen Allahın Oğlusun, diye ona tapındılar.

³⁴ Karşıya geçtikleri zaman, Cenesarete karaya geldiler. ³⁵ O yerin adamları İsayı tanıyınca, bütün o çevreye gönderdiler; ve hastaların hepsini ona getirdiler; ³⁶ ve hastalar yalnız esvabının eteğine dokunmak için ona yalvardılar; ve dokunanların hepsi iyi oldular.

BAP 15

O zaman Yeruşalimden Ferisiler ve yazıcılar İsayaya gelip dediler: ² İhtiyarların ananesini senin şakirtlerin niçin bozuyorlar? çünkü onlar ekmek yedikleri zaman ellerini yıkamıyorlar. ³ İsa cevap verip onlara dedi: Siz de niçin kendi ananeniz ile Allahın emrini bozuyorsunuz? ⁴ Zira Allah dedi: "Babana ve anana hürmet et,"* ve: "Babaya yahut anaya kötü söyleyen mutlaka öldürülsün."* ⁵ Fakat siz diyorsunuz: Kim babasına yahut anasına: Benden sana faide olacak şey vakfedilmiştir, derse, babasına hürmet etmiyecektir. ⁶ Ve siz ananeniz ile Allahın sözünü bozmuş oldunuz. Ey ikiyüzlüler! İsayaya:

* Çıkış **20:12**; Tesniye **5:16**.

* Çıkış **21:17**; Levililer **20:9**.

⁷ "Bu kavm dudakları ile beni sayarlar,

⁸ Fakat onların yüreği benden uzaktır.

⁹ Ve talimat olarak insan emirlerini öğretip,

Boş yere bana taparlar,"*

* İsayaya **29:13**.

diye sizin için iyi peygamberlik etmiştir.

¹⁰ Ve İsa halkı yanına çağırıp onlara dedi: Dinleyin ve anlayın; ¹¹ ağza giren şey insanı kirletmez; fakat ağızdan çıkan şeydir ki, insanı kirletir. ¹² O zaman şakirtler gelip ona dediler: Biliyor musun ki, Ferisiler bu sözü işitince, gücendiler? ¹³ Fakat İsa cevap verip dedi: Semavî Babamın dikmediği her fidan kökünden sökülecektir. ¹⁴ Onları bırakın; onlar körlerin kör kılavuzlarıdır; eğer kör körü yederse, her ikisi de çukura düşer. ¹⁵ Ve Petrus ona cevap verip dedi: Bize bu meseli anlat. ¹⁶ Ve İsa dedi: Siz de mi hâlâ anlayışsızsınız? ¹⁷ Anlamıyor musunuz ki, ağza giren her şey karna geçer, ve mecraya atılır? ¹⁸ Fakat ağızdan çıkan şeyler yürekte çıkar, ve insanı onlar kirletir. ¹⁹ Çünkü kötü düşünceler, katiller, zinalar, fuhuşlar, hırsızlıklar, yalan şahadetler, küfürler yürekte çıkar. ²⁰ İnsanı kirleten şeyler bunlardır; fakat yıkanmamış ellerle yemek insanı kirletmez.

²¹ Ve İsa oradan çıkıp Sur ve Sayda taraflarına çekildi. ²² Ve işte, Kenânlı bir kadın o sınırlardan geldi, ve: Ya Rab, bana merhamet eyle, sen, ey Davud oğlu! kızım kötü bir halde cine tutulmuştur, diye bağırdı. ²³ Fakat İsa ona bir söz cevap vermedi. Ve şakirtleri gelip: Onu uzaklaştır, çünkü arkamızdan bağıyor, diyerek İsayaya yalvardılar. ²⁴ Fakat İsa cevap verip dedi: Ben İsrail evinin kaybolmuş koyunlarından başkasına gönderilmedim.

²⁵ Fakat kadın geldi ve: Ya Rab, bana yardım et, diye ona tapındı. ²⁶ Ve İsa cevap verip dedi: Çocukların ekmeğini alıp onu köpeklere atmak iyi değildir. ²⁷ Fakat kadın dedi: Evet, ya Rab, zira köpekler de efendilerinin sofrasından düşen kırıntılardan yerler. ²⁸ O zaman İsa cevap verip kadına dedi: Ey kadın, imanın büyüktür; sana istediğin gibi olsun. Ve onun kızı o saatten iyi oldu.

²⁹ Ve İsa oradan gidip Galile denizi yakınına geldi; ve dağın üzerine çıkıp orada oturdu.

³⁰ Ve ona büyük kalabalıklar, beraberlerinde topallar, körler, dilsizler, çolaklar, daha

başka bir çokları olarak geldiler; ve onları İsanın ayaklarının yanına bıraktılar, ve İsa onları iyi etti; ³¹ şöyle ki, dilsizi söyler, çolağı sağlam, körü görür, ve topalı yürür gördükleri zaman, halk şaştılar; ve İsrailin Allahına hamdettiler.

³² Ve İsa şakirtlerini yanına çağırıp dedi: Halka acıyorum, çünkü şimdi üç gündür benimle beraber bulunuyorlar, ve yiyecek bir şeyleri yok; yolda bayılmasınlar diye, ben onları aç salıvermek istemem. ³³ Ve şakirtler ona dediler: İssız yerde bu kadar büyük kalabalığı doyuracak kadar ekmeği nereden bulalım? ³⁴ İsa da onlara: Kaç ekmeğiniz var? dedi; ve onlar: Yedi ekme ve bir kaç küçük balığımız var, dediler. ³⁵ İsa yere otursunlar diye halka emretti, ³⁶ ve yedi ekmeği ve balıkları aldı, ve şükrederek kırıp şakirtlere verdi, şakirtler de halka verdiler. ³⁷ Hepsi de yediler, ve doydular; ve parçalardan artanı yedi sepet dolusu olarak kaldırdılar. ³⁸ Yiyenler de, kadınlar ve çocuklardan başka, dört bin erkek idiler. ³⁹ Ve İsa halkı salıverip kayığa binerek Magadan sınırlarına geldi.

BAP 16

FERİSİLER ve Sadukiler geldiler, ve İsayı deniyerek gökten kendilerine bir alâmet göstermesini istediler. ² Fakat İsa cevap verip onlara dedi: Akşam olduğu vakit, siz: Hava iyi olacak, çünkü gök kızıldır, dersiniz. ³ Ve sabahlayın: Bugün hava bozuk olacak, zira gök kızıl ve pusludur, dersiniz. Gökün halini seçebiliyorsunuz da, zamanların alâmetlerini seçemiyor musunuz? ⁴ Kötü ve zina işleyici nesil bir alâmet arar; ve Yunusun alâmetinden başka ona alâmet verilmeyecektir. Ve İsa onları bırakıp gitti. ⁵ Şakirtler karşı yakaya gelince, ekme almağı unuttular. ⁶ Ve İsa onlara dedi: Sakının da Ferisiler ile Sadukiler hamurundan kaçının. ⁷ Ve onlar: Ekmek almadık, diye aralarında konuşuyorlardı. ⁸ İsa da bunu bilerek dedi: Ey az imanlılar! Ekmeğiniz olmadığından dolayı aranızda neden konuşuyorsunuz? ⁹ Beş bin kişinin beş ekmeğini, ve kaç küfe kaldırdığınızı anlamıyor ve anlamıyor musunuz? ¹⁰ Dört bin kişinin yedi ekmeğini, ve kaç sepet kaldırdığınızı da anlamıyor ve anlamıyor musunuz? ¹¹ Ben size ekme hakkında söylemediğimi nasıl oluyor da anlamıyorsunuz? Fakat Ferisiler ve Sadukiler hamurundan kaçının. ¹² Kendilerine ekme hamurundan değil, fakat Ferisiler ile Sadukiler öğretişinden kaçınmağı söylediğini o zaman anladılar.

¹³ Ve İsa, Filipus Kayseriyesi taraflarına geldiği zaman, kendi şakirtlerinden sordu: Halkın dediğine göre İnsanoğlu kimdir? ¹⁴ Ve onlar dediler: Bazıları Vaftizci Yahya, başkaları İlya, başkaları da Yeremya, yahut peygamberlerden biridir, diyorlar. ¹⁵ İsa onlara dedi: Ya siz, ben kimim dersiniz? ¹⁶ Simun Petrus cevap verip dedi: Sen hay olan Allahın Oğlu, Mesihsin. ¹⁷ Ve İsa cevap vererek ona dedi: Ne mutlusun, ey Yunus oğlu Simun, çünkü bunu sana açan et ve kan değil, göklerde olan Babamdır. ¹⁸ Ben de sana derim ki: Sen Petrussun, ve ben kilisemi bu kayanın üzerine kuracağım; ve ölümler diyarının kapıları onu yenmeyecektir. ¹⁹ Göklerin melekûtu anahtarlarını sana vereceğim; yeryüzünde bağliyacağın her şey göklerde bağlanmış olur, ve yeryüzünde çözeceğin her şey göklerde çözülmüş olur. ²⁰ O zaman kendisinin Mesih olduğunu kimseye söylemesinler diye şakirtlerine emretti.

²¹ İsa, Yerusâlime gitmek, ihtiyarlar ve başkâhinlerle yazıcıların elinden çok şeyler çekip öldürölmek, ve üçüncü günde kıyam etmek gerek olduğunu şakirtlerine o vakitten göstermeğe başladı. ²² Ve Petrus onu bir yana alıp: Ya Rab, bu senden irak olsun, bu sana asla olmayacak, diye onu azarlamağa başladı. ²³ Fakat İsa dönüp Petrusa dedi: Çekil arkama, Şeytan; sen bana tökezsın, çünkü sen Allah şeylerini değil, ancak insan şeylerini düşünüyorsun. ²⁴ O zaman İsa şakirtlerine dedi: Bir kimse ardımdan gelmek isterse, kendisini inkâr etsin, ve haçını yüklenip ardımca yürösün. ²⁵ Zira kim canını

kurtarmak isterse, onu zayeder; ve kim benim uğruma canını zayederse, onu bulur. ²⁶ Çünkü insan bütün dünyayı kazanıp da canını zayederse, ne kâr eder? yahut canına bedel insan ne verir? ²⁷ Zira İnsanoğlu Babasının izzetinde meleklerle gelecek, ve o zaman herkese kendi işine göre karşılık verecektir. ²⁸ Doğrusu size derim: Burada duranlardan bazıları var ki, onlar İnsanoğlunun melekûtunda geldiğini görmeden ölümü asla tatmıyacaklardır.

BAP 17

İSA, altı gün sonra, Petrus, Yakub, ve kardeşi Yuhannayı yanına aldı, ve onları ayrıca yüksek bir dağa çıkardı. ² Ve onların önünde heyeti değişildi; yüzü güneş gibi parladı, ve esvabı ışık gibi ak oldu. ³ Ve işte, onlara Musa ile İlya göründüler; İsa ile konuşuyorlardı. ⁴ Ve Petrus İsaya cevap verip dedi: Ya Rab, bizim için burada bulunmak iyidir. Eğer istersen, burada biri sana, biri Musaya ve biri İlyaya üç çardak kurayım. ⁵ O henüz söylemekte iken, nurlu bir bulut onlara gölge saldı, ve işte, buluttan bir ses: Sevgili Oğlum budur, ondan razıyım; onu dinleyin, dedi. ⁶ Şakirtler bunu işitince, yüzüstü düştüler, ve pek çok korktular. ⁷ İsa gelip onlara dokunarak: Kalkın, korkmayın, dedi. ⁸ Onlar da gözlerini kaldırarak yalnız İsadan başka kimseyi görmediler.

⁹ Dağdan inerlerken, İsa onlara: İnsanoğlu ölümlerden kıyam edinciye kadar, gördüğünüzü kimseye söylemeyin, diye emretti. ¹⁰ Ve şakirtleri ondan sorup dediler: Öyle ise, niçin yazıcılar: Önce İlya gelmelidir, diyorlar? ¹¹ Ve İsa cevap verip dedi: Gerçi İlya gelir, ve her şeyi yerine kor. ¹² Fakat ben size derim: İlya zaten gelmiştir, ve onu tanımadılar, fakat ona her istediklerini yaptılar. Aynı suretle İnsanoğlu da onlardan elem çekecektir. ¹³ İsanın kendilerine Vaftizci Yahya için söylediğini şakirtler o zaman anladılar.

¹⁴ Ve kalabalığa vardıkları zaman, bir adam gelip İsaya diz çökerek dedi: ¹⁵ Ya Rab, oğluma merhamet eyle, çünkü o saralıdır, ve çok sıkıntılıdır; çünkü bir çok defalar ateşe, çok defalar da suya düşüyor. ¹⁶ Ve senin şakirtlerine onu getirdim, ve iyi edemediler. ¹⁷ Ve İsa cevap verip dedi: Ey imansız ve sapık nesil, ne vakte kadar sizinle beraber olacağım? size ne vakte kadar dayanacağım? Onu buraya, bana getirin. ¹⁸ Ve İsa onu azarladı, ve cin ondan çıkıp oğlan o saatten iyi oldu.

¹⁹ O zaman şakirtler ayrıca İsaya gelip dediler: Niçin biz onu çıkaramadık? ²⁰ İsa da onlara dedi: İmanınız az olduğu için; zira doğrusu size derim: Sizde bir hardal tanesi kadar iman olursa, siz bu dağa: Buradan şuraya göç, dersiniz, ve göçer, ve size hiç bir şey imkânsız olmaz*.

* Bazıları eski olan bir çok muteber metinlerde **21** inci âyet ilâve olunmuştur: *Fakat bu cins dua ve oruçtan başka bir şeyle çıkmaz.* Bak: Markos **9:29**.

²² Ve Galilede otururlarken, İsa onlara dedi: İnsanoğlu insanların ellerine verilmek üzredir. ²³ Onu öldürecekler, ve üçüncü gün kıyam edecektir. Ve şakirtler çok kederlendiler.

²⁴ Kefernahuma geldikleri zaman, yarım şekel* alanlar Petrusa gelip dediler: Sizin mualliminiz yarım şekeli ödemiştir mu? ²⁵ Petrus: Evet, dedi. Ve eve gelince, önce İsa ona dedi: Ey Simun, sana nasıl görünür? dünya kıralları baş yahut vergiyi kimden alırlar? oğullarından mı, yoksa yabancılardan mı? ²⁶ Petrusun: Yabancılardan, demesi üzerine, İsa ona dedi: Öyle ise, oğullar serbesttir. ²⁷ Fakat onların sürçmesine sebep olmıyalım diye, denize git, olta at, ve ilk gelen balığı tut; onun ağzını açınca bir şekel bulacaksın; onu al, benim için de kendin için de onlara ver.

* Tartılar ve ölçüler cetveline bak.

BAP 18

O saatte şakirtleri İsaya gelip dediler: Göklerin melekûtunda en büyük kimdir? ² İsa da

yanına bir küçük çocuk çağırıp onu ortalarında durdurdu,³ ve dedi: Doğrusu size derim: Siz dönmez, ve küçük çocuklar gibi olmazsanız, göklerin melekûtuna asla girmeyeceksiniz.⁴ Bundan dolayı kim bu küçük çocuk gibi kendini alçaltırsa, göklerin melekûtunda en büyük odur.⁵ Ve kim böyle bir küçük çocuğu benim ismim için kabul ederse, beni kabul eder.⁶ Fakat kim bana iman eden bu küçüklerden birinin sürçmesine sebep olursa, boynuna büyük bir değirmen taşı asılıp denizin dibine atılması kendisi için iyidir.

⁷ Tökezlerden dolayı, vay dünyanın başına! Zira tökezlerin gelmesi gerektir; fakat vay o adama ki, tökez onun vasıtası ile gelir!⁸ Elin veya ayağın sürçmene sebep oluyorsa, onu kes, ve kendinden at; sana çolak veya topal olarak hayata girmek, iki el veya iki ayağın olarak ebedî ateşe atılmaktan iyidir.⁹ Gözün sürçmene sebep oluyorsa, onu çıkar, kendinden at; sana hayata tek gözlü girmek, iki gözün olarak cehennem ateşine atılmaktan iyidir.¹⁰ Bu küçüklerden birini hor görmekten sakının; zira size derim ki, göklerde onların melekleri daima göklerde olan Babamın yüzünü görürler.*

* Bazıları eski olan bir çok muteber metinlerde **11** inci yet ilâve olunmuştur: *Zira İnsanoğlu kaybolmuş olanı kurtarmağa geldi.* Bak: Luka **19:10**.

¹² Size nasıl görünür? Bir adamın yüz koyunu olsa, ve onlardan biri yolunu şaşırırsa, doksan dokuzu bırakıp dağlara gitmez, ve yolunu şaşıranı aramaz mı? ¹³ Eğer onu bulacak olursa, doğrusu size derim: Yolunu şaşırımıyan doksan dokuz için sevindiğinden ziyade onun için sevinir.¹⁴ Böylece bu küçüklerden birinin helâk olması göklerdeki Babanızın muradı değildir.

¹⁵ Eğer kardeşin sana karşı günah işlerse, git, yalnız onunla senin aranda kabahatini kendisine göster; seni dinlerse, kardeşini kazandın.¹⁶ Fakat seni dinlemezse, yanına bir ya iki kişi daha al da, iki veya üç şahidin ağzı ile her söz sabit olsun.¹⁷ Ve eğer onları dinlemek istemezse, kiliseye söyle. Ve eğer kiliseyi de dinlemek istemezse, o sana putperest ve vergi mültezimi gibi olsun.¹⁸ Doğrusu size derim: Yeryüzünde her ne bağlarsanız, gökte bağlanmış olur; ve yeryüzünde her ne çözerseniz, gökte çözülmüş olur.¹⁹ Size tekrar derim ki, eğer yer üzerinde sizden iki kişi, istiyebilecekleri her hangi bir şey hakkında ittifak ederlerse, göklerde olan Babam tarafından kendilerine olur.²⁰ Çünkü iki veya üç kişi nerede benim ismimle bir araya toplanmış olurlarsa, ben orada onların ortasındayım.

²¹ O zaman Petrus gelip İsa'ya dedi: Ya Rab, kardeşim bana karşı kaç defa günah işlerse, ben ona bağışlıyayım? Yedi kereye kadar mı? ²² İsa ona dedi: Sana yedi kereye kadar değil, fakat yetmiş kere yediye kadar, diyorum.²³ Bunun için göklerin melekûtu kulları ile hesap görmek istiyen bir kırkala benzer.²⁴ Ve hesap görmeğe başladığı zaman, kendisine on bin talant borçlu biri getirildi.²⁵ Fakat onun ödemeğe bir şeyi olmadığı için, efendisi onun ve karısının, çocuklarının, ve bütün malının satılmasını ve borcun ödenmesini emretti.²⁶ İmdi kul yere kapandı, ve ona secde kılarak dedi: Efendi, bana karşı sabırlı ol, ve sana hepsini ödiyeceğim.²⁷ Ve bu kulun efendisi acıyarak onu salıverdi; kendisine borcunu bağışladı.²⁸ Fakat o kul dışarı çıkıp kendisine yüz dinar* borçlu olan bir kapı yoldaşını buldu. Onu yakaladı ve: Borcunu öde, diyerek onun boğazına yapıştı.²⁹ Kapı yoldaşı yere kapandı ve ona: Bana karşı sabırlı ol, ben de sana ödiyeceğim, diye yalvardı.³⁰ Ve o istemedi; fakat gidip borcunu ödeyinciye kadar, onu zindana attı.³¹ Bu adamın kapı yoldaşları ne yapıldığını gördükleri zaman, çok kederlendiler, ve gelip efendilerine bütün olanı söylediler.³² O zaman efendisi onu yanına çağırıp kendisine dedi: Ey kötü kul, bütün o borcu sana bağışladım, çünkü bana yalvardın.³³ Ben sana merhamet ettiğim gibi, sen de kapı yoldaşına merhamet etmeli

değil miydin? ³⁴ Ve efendisi kızıp bütün borcunu ödeyinceye kadar, onu işkence edicilerin eline verdi. ³⁵ Eğer her biriniz kardeşine yüreklerinizden bağışlamazsanız, semavî Babam da size öyle yapar.

* Tartılar ve ölçüler cetveline bak.

BAP 19

VE vaki oldu ki, İsa, bu sözleri bitirince, Galileden yola çıkıp Erden ötesinde Yahudiye sınırlarına geldi. ² Ve büyük kalabalıklar ardınca gittiler; ve İsa orada onları iyi etti. ³ Ve Ferisiler onu deniyerek gelip dediler: Her sebeple karısını boşamak caiz midir? ⁴ İsa cevap verip dedi: Başlangıçtan yaratan onları erkek ve dişi yarattığını, ⁵ ve: “Bunun için insan babasını ve anasını bırakacak, ve karısına yapışacaktır; ve ikisi bir beden olacaktır,”* dediğini okumadınız mı? ⁶ Şöyle ki, onlar artık iki değil, fakat bir bedendirler. İmdi Allahın birleştirdiğini insan ayırmasın. ⁷ Onlar İsaya dediler: Öyle ise, Musa niçin bir boş kâğıdı vermeği ve kadını boşamağı* emretti? ⁸ İsa onlara dedi: Yüreklerinizin katılığından ötürü karılarınızı boşamanıza Musa müsaade etti; fakat başlangıçtan böyle olmamıştır. ⁹ Ve ben size derim: Kim zinadan ötürü olmayıp karısını boşar ve başkası ile evlenirse, zina eder; boşanmış olanla da evlenen zina eder. ¹⁰ Şakirtler İsaya dediler: Eğer erkeğin, karısı ile hali böyle ise, evlenmek iyi değil. ¹¹ Fakat İsa onlara dedi: Bütün adamlar bu sözü kabul edemez, ancak kendilerine verilmiş olanlar kabul edebilir. ¹² Çünkü anadan doğma hadım vardır, ve insanlar tarafından yapılmış hadım vardır, göklerin melekûtu uğruna kendilerini hadım edenler de vardır. Bunu kabul edebilen kabul etsin.

* Tekvin **2:24**.

* Tesniye **24:1-4**.

¹³ O zaman İsa üzerlerine ellerini koyup dua etsin diye, ona küçük çocuklar getirdiler; ve şakirtler onları azarladılar. ¹⁴ Fakat İsa dedi: Küçük çocukları bırakın, ve bana gelmekten onları alıkoymayın; çünkü göklerin melekûtu bu gibilerindir. ¹⁵ Ve İsa onların üzerine ellerini koydu, ve oradan gitti.

¹⁶ Ve işte, biri İsaya gelip dedi: Ey muallim, ebedî hayatım olsun diye ne iyilik yapayım?

¹⁷ Ve İsa ona dedi: İyilik için neden bana soruyorsun? İyi olan biri vardır; fakat sen hayata girmek istiyorsan, emirleri tut. ¹⁸ O, İsaya: Hangilerini? dedi. İsa da: “Katletmeyeceksin; zina etmeyeceksin; çalmıyacaksın; yalan şahadet etmeyeceksin; ¹⁹ babana ve anana hürmet edeceksin;”* ve, “Komşunu kendin gibi seveceksin,”* dedi. ²⁰ Genç adam İsaya dedi: Bütün bu şeyleri tuttum; daha ne eksikim var? ²¹ İsa ona dedi: Eğer kâmil olmak istersen, git, nen varsa sat, ve fakirlere ver, göklerde hazinen olacaktır; ve gel, benim ardımca yürü. ²² Fakat genç adam bu sözü işitince kederli gitti; çünkü çok malı vardı.

* Çıkış **20:12-16**; Tesniye **5:16-20**.

* Levililer **19:18**.

²³ Ve İsa şakirtlerine dedi: Doğrusu size derim ki, göklerin melekûtuna zengin adam güçlkle girer. ²⁴ Yine size derim: Devenin iğne deliğinden geçmesi, zengin adamın Allahın melekûtuna girmesinden daha kolaydır. ²⁵ Ve bunu işitince, şakirtler: Öyle ise, kim kurtulabilir? diyerek çok şaşıldılar. ²⁶ Ve İsa onlara bakıp dedi: İnsanlar indinde bu imkânsızdır, fakat Allah indinde her şey mümkündür. ²⁷ O zaman Petrus cevap verip İsaya dedi: İşte, biz her şeyi bıraktık, ve senin ardınca geldik; öyle ise, bizim nemiz olacak? ²⁸ İsa da onlara dedi: Doğrusu size derim: İnsanoğlu her şeyin yenilenmesinde, izzetinin tahtına oturacağı zaman, siz ki benim ardımca gelenlersiniz, siz de İsrailin on iki sıptına hükmederek on iki taht üzerinde oturacaksınız. ²⁹ Ve benim ismim uğruna evler,

ya kardeşler, ya kızkardeşler, ya baba, ya ana, ya çocuklar, ve yahut tarlalar bırakan her adam yüz katını alacak, ve ebedî hayatı miras alacaktır. ³⁰ Fakat çok birinciler sonuncular, ve sonuncular birinciler olacaklardır.

BAP 20

ZİRA göklerin melekûtu ev sahibi bir adama benzer ki, sabah erken bağına rençber tutmağa çıktı. ² Ve rençberlerle günde bir dinara uyuşup onları bağına gönderdi. ³ Ve saat üç sularında çıkıp çarşı meydanında başkalarını işsiz durur gördü. ⁴ Ve onlara dedi: Siz de bağa gidin, ben size hak ne ise, onu veririm. Onlar da gittiler. ⁵ Saat altı ve dokuz sularında yine çıktı, yine böyle yaptı. ⁶ Ve saat on bir sularında çıkıp işsiz duran başkalarını buldu, ve onlara dedi: Neden burada bütün gün aylak duruyorsunuz? ⁷ Onlar kendisine dediler: Çünkü kimse bizi tutmadı. Onlara dedi: Siz de bağa gidin. ⁸ Ve akşam olunca, bağ sahibi kâhyasına dedi: Rençberleri çağır; ve sonunculardan başlayarak birincilere kadar ücretlerini ver. ⁹ Saat on bir sularında tutulanlar geldikleri zaman, her biri bir dinar aldı. ¹⁰ Birinciler geldikleri vakit, daha fazla alacaklarını sandılar; onlar da adam başına bir dinar aldılar. ¹¹ Ve aldıkları zaman, ev sahibine karşı mırıldanarak dediler: ¹² Bu sonuncular bir saat işlediler, ve sen onları günün ağırlığını ve sıcağını çeken bizlerle bir tuttu. ¹³ Fakat o cevap verip onlardan birine dedi: Arkadaş, sana haksızlık etmiyorum; sen benimle bir dinara uyuşmadın mı? ¹⁴ Kendininkini al, git; bu sonuncuya sana verdiğim gibi vermek istiyorum. ¹⁵ Malımla istediğimi yapmak bana caiz değil mi? Yoksa benim iyi olduğumu kötü gözle mi görüyorsun? ¹⁶ Böylece sonuncular birinciler, ve birinciler sonuncular olacaklardır.

¹⁷ Ve İsa Yerusulime çıkarken on iki şakirdi ayrıca alıp yolda onlara dedi: ¹⁸ İşte, Yerusulime çıkıyoruz; İnsanoğlu başkâhinlerin ve yazıcıların eline verilecek; onlar onu ölüme mahkûm edeceklerdir. ¹⁹ Ve onunla eğlensinler, kamçı ile dövsünler, ve haça gersinler diye, onu Milletlere verecekler; ve üçüncü gün kıyam edecektir.

²⁰ O zaman Zebedinin oğullarının anası, oğulları ile beraber onun yanına gelip secde kılarak kendisinden bir şey diledi. ²¹ Ve İsa kadına dedi: Sen ne istiyorsun? Kadın ona dedi: Emret ki, bu benim iki oğlum senin melekûtunda biri sağında, ve biri solunda otursunlar. ²² Fakat İsa cevap verip dedi: Siz ne dilediğinizi bilmiyorsunuz. Benim içmek üzere olduğum kâseyi içebilir misiniz? Onlar İsaye: Edebiliriz, dediler. ²³ İsa onlara dedi: Gerçi siz benim kâsemi içeceksiniz; fakat sağımda veya solumda oturmağı vermek benim elimde değil; fakat Babam tarafından hazırlanmış olanlar içindir. ²⁴ Ve on şakirt bunu işittikleri zaman, iki kardeşe gücendiler. ²⁵ Fakat İsa onları yanına çağırıp dedi: Bilirsiniz ki, Milletlerin reisleri onlara saltanat ederler, ve büyükleri üzerlerine hâkimiyet sürerler. ²⁶ Sizin aranızda böyle olmayacaktır; fakat aranızda kim büyük olmak isterse, hizmetçiniz olsun. ²⁷ Ve aranızda kim birinci olmak isterse, kulunuz olsun. ²⁸ Nitekim İnsanoğlu kendisine hizmet edilmeğe değil, ancak hizmet etmeğe ve bir çokları için canını fideye vermeğe geldi.

²⁹ Ve onlar Erihadan çıktıkları zaman, büyük bir kalabalık İsanın ardınca gitti. ³⁰ Ve işte, yol kenarında oturan iki kör, İsanın geçtiğini işitince: Ya Rab, bize merhamet eyle, sen, ey Davud oğlu! diye bağırdılar. ³¹ Ve sussunlar diye kalabalık onları azarladı. Fakat onlar: Ya Rab, bize merhamet eyle, sen, ey Davud oğlu! diye, daha çok bağırdılar. ³² İsa durup onları çağırarak dedi: Size ne yapmamı istiyorsunuz? ³³ Onlar kendisine: Ya Rab, gözlerimiz açılınsın, dediler. ³⁴ Ve İsa acıyarak, gözlerine dokundu; ve hemen gözleri açılıp onun ardınca gittiler.

BAP 21

VE onlar Yerusulime yaklaşıp Zeytinlik dağına, Beytfaciye, geldikleri zaman, İsa iki

şakirdini göndererek onlara dedi: ² Karşınızdaki köye gidin, ve hemen, bağlı bir eşekle yanında bir sipa bulacaksınız; onları çözüp bana getirin. ³ Eğer kimse size bir şey söylese: Rabbin bunlara ihtiyacı var, dersiniz; hemen, onları gönderecektir. ⁴ İmdi, peygamber vasıtası ile:

⁵ "Sion kızına diyin:

İşte, Kırılın, alçak gönüllü,

Bir eşek üzerine, evet, eşek yavrusu sipa üzerine

Binmiş, sana geliyor,"*

* İşıya **62:11**; Zekarya **9:9**.

diye söylenen söz yerine gelmek için bu vaki oldu. ⁶ Ve şakirtler gittiler, İsanın kendilerine emrettiği gibi yaptılar. ⁷ Ve eşekle sıpayı getirdiler; onların üzerine esvaplarını koydular, ve İsa üzerine bindi. ⁸ Ve halktan ekserisi esvaplarını yolun üzerine serdiler, ve başkaları ağaçlardan dallar kesip onları yolun üzerine seriyorlardı. ⁹ İsanın önünden giden ve ardından gelen kalabalıklar: Davud oğluna Osanna! RABBİN ismile gelen mubarek olsun; en yücelerde Osanna!* diye bağıyorlardı. ¹⁰ İsa Yerusulime vardığı zaman, bütün şehir: Bu kimdir? diyerek sarsıldı. ¹¹ Ve kalabalıklar: Galilenin Nâsıra şehrinden İsa peygamber budur, dediler.

* "*Bize kerem eyle,*" manasınadır.

¹² Ve İsa Allahın mabedine girdi, bütün mabette alış veriş edenleri dışarı attı; sarrafların masalarını, ve güvercin satanların iskemlelerini devirdi. ¹³ Ve onlara dedi: "Benim evime dua evi denilecek,"* diye yazılıdır; fakat siz onu haydut ini yapıyorsunuz. ¹⁴ Ve mabette kendisine körler ve topallar geldiler, ve İsa onları iyi etti. ¹⁵ Fakat başkâhinler ve yazıcılar, onun yaptığı şaşılacak işleri ve mabette: Davud oğluna Osanna, diye bağırın çocukları görünce güçlerine giderek, ona dediler: ¹⁶ Bunların ne söylediğini işitiyor musun? İsa da onlara dedi: Evet: "Küçük çocukların ve emzikte olanların ağızından hamdi ikmal ettin,"* sözünü hiç okumadınız mı? ¹⁷ Ve İsa onları bırakıp şehirden dışarı, Beytanyaya, çıktı, ve orada geceledi.

* İşıya **56:7**.

* Mezmur **8:2**.

¹⁸ Ve İsa sabahlayın şehre dönerken acıktı. ¹⁹ Yol kenarında bir incir ağacı görüp ona geldi; ancak yapraktan başka onda bir şey bulmadı; ve İsa ona dedi: Artık senden ebediyen meyva çıkmasın. Ve incir ağacı hemen kurudu. ²⁰ Şakirtleri bunu görünce: İncir ağacı hemen nasıl kurudu! diyerek şaşıldılar. ²¹ İsa cevap verip onlara dedi: Doğrusu size derim: Eğer imanınız olup şüphe etmezseniz, yalnız bu incir ağacına olanı yapacak değilsiniz, fakat bu dağa: Kalk, denize atıl, dersiniz, olacaktır. ²² Ve duada iman ederek her ne derseniz alacaksınız.

²³ Ve İsa mabede geldiği zaman, öğretmekte iken başkâhinler ve kavmin ihtiyarları onun yanına vardılar, ve: Bu şeyleri ne salâhiyetle yapıyorsun? ve sana bu salâhiyeti kim verdi? dediler. ²⁴ İsa onlara cevap verip dedi: Ben de size bir söz soracağım, onu bana söylerseniz, bu şeyleri ne salâhiyetle yaptığımı ben de size söylerim. ²⁵ Yahyanın vaftizi neredendi? Gökten mi, yahut insanlardan mı? Ve onlar aralarında söyleşip dediler: Eğer gökten dersek, bize diyecek: Öyle ise, niçin ona iman etmediniz? ²⁶ Fakat insanlardan dersek, halktan korkarız, çünkü hepsi Yahyayı peygamber sayarlar. ²⁷ Ve İsayaya cevap verip: Bilmiyoruz, dediler. İsa da onlara dedi: Ben de size bu şeyleri ne salâhiyetle yaptığımı söylemem. ²⁸ Fakat size nasıl görünüyor? Bir adamın iki oğlu vardı; ve birincisine gelip: Oğlum, bugün git, bağda işle, dedi. ²⁹ O da cevap verip: İstemiyorum, dedi. Fakat sonradan nadim olup gitti. ³⁰ Adam ikincisine gelip yine öyle dedi. O cevap

verip: Ben giderim, efendim, dedi; ve gitmedi. ³¹ İkisinden hangisi babasının muradını yapmış oldu? Onlar: Birincisi, dediler. İsa onlara dedi: Doğrusu size derim: Vergi mültezimleri ve fahişeler Allahın melekûtuna sizden önce giriyorlar. ³² Çünkü Yahya size salâh yolunda geldi, siz ona inanmadınız; fakat vergi mültezimleri ve fahişeler ona inandılar. Ve siz onu gördüğünüz halde, ona inanmak için sonradan nadim olmadınız. ³³ Başka bir meseli dinleyin: Ev sahibi bir adam vardı, bağ dikip etrafına çit çevirdi, içinde bir mâsara kazdı, bir kule yaptı, ve onu bağcılara kiralyıp başka memlekete gitti. ³⁴ Meyva vakti yaklaşınca, meyvalarını almak için hizmetçilerini bağcılara gönderdi. ³⁵ Bağcılar onun hizmetçilerini tutup kimini dövdüler, kimini öldürdüler, kimini de taşladılar. ³⁶ O tekrar öncekilerden daha çok başka hizmetçiler gönderdi; bağcılar onlara da yine öyle yaptılar. ³⁷ Fakat sonradan: Oğlumu sayarlar, diye, onlara oğlunu gönderdi. ³⁸ Bağcılar, oğlu görünce, aralarında: Bu mirasçıdır; gelin, onu öldürüp mirasına konalım, dediler. ³⁹ Ve bağcılar onu tutup bağdan dışarı attılar, ve öldürdüler. ⁴⁰ İmdi, bağın sahibi geldiği zaman, bu bağcılara ne yapacaktır? ⁴¹ Onlar İsayaya dediler: Bu kötü adamları kötü surette helâk edip meyvasını mevsiminde kendisine verecek olan bağcılara bağ kiralyacaktır. ⁴² İsa onlara dedi: Siz kitapta:

“Yapıcıların reddettikleri taş,
Köşenin başı oldu;

Bu, Rab tarafından oldu,

Ve o, gözlerimizde şaşılacak iştir,”*

* Mezmur **118:22, 23**.

sözünü hiç okumadınız mı? ⁴³ Bundan dolayı size derim, Allahın melekûtu sizden alınacak, ve onun meyvalarını yetiştirecek bir millete verilecektir. ⁴⁴ Ve bu taşın üzerine düşen parçalanacak, o da kimin üzerine düşerse onu toz gibi dağıtacaktır. ⁴⁵ Başkâhinler ve Ferisiler onun mesellerini işitince, kendileri için söylediğini anladılar. ⁴⁶ Ve onu tutmak istedilerse de, halktan korkular, çünkü onlar İsayı peygamber sayarlardı.

BAP 22

VE İsa cevap verip tekrar onlara mesellerle söyliyerek dedi: ² Göklerin melekûtu, oğluna düğün yapan kırkala benzer ki, ³ düğüne davetli olanları çağırmak için hizmetçilerini gönderdi. Onlar gelmek istemediler. ⁴ Kırkal: Davetlilere söyleyin: İşte, ben ziyafetimi hazırladım, sığırlarım, besili davarlarım kesildi, her şey hazırdır; düğüne gelin, diyerek yine başka hizmetçiler gönderdi. ⁵ Onlar aldırış etmiyip biri kendi tarlasına, bir başkası da ticaretine gitti; ⁶ ve artakalanları onun hizmetçilerini tutup hakaret ettiler ve öldürdüler. ⁷ Fakat kırkal öfkelenip ordularını göndererek bu katilleri helâk etti, şehirlerini yaktı. ⁸ O zaman hizmetçilerine dedi: Düğün hazırdır, fakat çağırılmış olanlar değerli değildi. ⁹ İmdi, dört yol ağızlarına gidin, ve kimleri bulursanız, düğüne çağırın. ¹⁰ Hizmetçiler de yollara çıktılar, ve iyi kötü kimi buldularsa, hepsini topladılar; ve düğün yeri konuklarla doldu. ¹¹ Kırkal konukları görmek için girdiği zaman, orada düğün esvabı giymemiş bir adam buldu. ¹² Ve ona dedi: Arkadaş, üzerinde düğün esvabı olmıyarak buraya nasıl girdin? Ve onun dili tutuldu. ¹³ O vakit kırkal hizmetçilerine dedi: Onun ayaklarını ve ellerini bağlayın, ve kendisini dış karanlığa atın; orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır. ¹⁴ Zira çağırılanlar çok, fakat seçilenler azdır.

¹⁵ O zaman Ferisiler gidip İsayı sözle nasıl tuzağa düşürsünler diye öğütleyiyorlardı. ¹⁶ Ve Hirodesîlerle beraber kendi şakirtlerini İsayaya gönderip dediler: Muallim, biliriz ki, sen doğrusun, ve Allahın yolunu doğrulukla öğretirsin, ve kimseyi kayırmazsın; çünkü insanların şahsına bakmazsın. ¹⁷ İmdi, bize söyle, sana nasıl görünür? Kaysere vergi vermek caiz mi, yahut değil mi? ¹⁸ Fakat İsa onların kötülüğünü anlıyıp dedi: İkiyüzlüler,

niçin beni deniyorsunuz? ¹⁹ Bana vergi parasını gösterin. Ve İsa'ya bir dinar* getirdiler. ²⁰ İsa da onlara dedi: Bu suret ve yazı kimindir? ²¹ Onlar: Kayserin, dediler. O vakit İsa onlara: Öyle ise, Kayserin şeylerini Kayser'e, ve Allahın şeylerini Allaha ödeyin, dedi. ²² Ve bunu işittikleri zaman, şaşkınlara uğradılar, ve İsa'yı bırakıp gittiler.

²³ Kıyamet yoktur diyen Sadukiler o gün İsa'ya gelerek kendisinden sorup dediler: ²⁴ Ey Muallim, Musa dedi: "Eğer bir adam çocuğu olmadan ölürse, kardeşi onun karısını alacak, ve kardeşine zürriyet yetiştirecektir."* ²⁵ İmdi, bizde yedi kardeş vardı; birincisi evlendi ve öldü, ve zürriyeti olmadığından karısını kardeşine bıraktı. ²⁶ İkincisi ve üçüncüsü de, yedincisine kadar, öyle öldü. ²⁷ Hepsinden sonra da kadın öldü. ²⁸ İmdi, kıyamette kadın o yediden kimin karısı olacaktır? çünkü hepsi onu aldılar. ²⁹ Fakat İsa cevap verip onlara dedi: Siz kitapları ve Allahın kudretini bilmediğinizden sapıtıyorsunuz; ³⁰ zira kıyamette onlar ne evlenirler, ne de kocaya verilirler, ancak gökte olan melekler gibidirler. ³¹ Fakat ölümlerden kıyam hakkında Allah tarafından size: ³² "Ben İbrahimin Allahı, İshakın Allahı, ve Yakubun Allahıyım,"* diye söylenen sözü okumadınız mı? Allah ölümlerin Allahı değil, ancak yaşayanların Allahıdır. ³³ Ve halk bunu işitince, onun öğretilerine çok şaşkınlara uğradılar.

* Tartılar ve ölçüler cetveline bak.

* Tesniye **25:5**.

* Çıkış **3:6**.

³⁴ Ve Ferisiler, İsanın Sadukileri susturduğunu işittikleri zaman, bir araya toplandılar. ³⁵ Onlardan bir fakih, İsa'yı deniyerek ondan sordu: ³⁶ Ey Muallim, şeriatte büyük emir hangisidir? ³⁷ İsa ona dedi: "Allahın Rabbi bütün yüreğinle, bütün canınla, bütün fikrinle seveceksin."* ³⁸ Büyük ve birinci emir budur. ³⁹ Ve buna benzeyen ikincisi şudur: "Komşunu kendin gibi seveceksin."* ⁴⁰ Bütün şeriat ve peygamberler bu iki emre bağlıdır.

* Tesniye **6:5**.

* Levililer **19:18**.

⁴¹ İmdi Ferisiler toplanınca, İsa onlardan sorup: ⁴² Mesih hakkında ne düşünüyorsunuz? O kimin oğludur? dedi. Onlar da İsa'ya: Davudun oğlu, dediler. ⁴³ İsa onlara dedi: Öyle ise, Davud nasıl onu Rab ile Rab diye çağırır ve der:

⁴⁴ "Rab Rabbime dedi:

Ben düşmanlarını senin ayakların altına koyuncuya kadar, Sağımda otur?"*

* Mezmur **110:1**.

⁴⁵ Eğer Davud onu Rab diye çağırırsa, nasıl onun oğlu olur? ⁴⁶ Ve hiç kimse ona bir söz cevap veremedi; ve o günden sonra artık kimse kendisinden sormağa da cesaret etmedi.

BAP 23

O zaman İsa halka ve şakirtlerine söyleyip dedi: ² Yazıcılar ve Ferisiler Musanın kürsüsünde otururlar; ³ bundan dolayı size söyledikleri bütün şeyleri yapın, ve tutun; fakat onların işlerine göre yapmayın; çünkü söylerler, ve yapmazlar. ⁴ Evet, onlar ağır ve taşınması güç yükler bağlayıp insanların omuzlarına korlar, onlar ise kendilerinin parmağı ile onları kımıldatmak istemezler. ⁵ Fakat onlar bütün işlerini insanlara görünmek için yaparlar. Çünkü onlar hamailerini genişletip esvaplarının saçaklarını büyük yaparlar; ⁶ ziyafetlerde üst yeri, ve havralarda baş yerleri, ⁷ ve çarşı meydanlarında selâmları, ve insanlar tarafından rabbi diye çağırılmağı severler. ⁸ Fakat siz rabbi diye çağırılmayın; zira sizin mualliminiz birdir, ve siz hep kardeşsiniz. ⁹ Yeryüzünde kimseyi babanız diye

çağırın; zira babanız birdir, semavî Babadır. ¹⁰ Ne de efendi diye çağırılın; çünkü efendiniz birdir, Mesih'tir. ¹¹ Fakat aranızda en büyük olan hizmetçiniz olacaktır. ¹² Kim kendisini yükseltirse, alçaltılır, ve kim kendisini alçaltırsa, yükseltilir.

¹³ Lâkin vay başınıza, yazıcılar ve Ferisiler, ikiyüzlüler! çünkü siz göklerin melekûtunu insanların yüzüne kapıyorsunuz; zira kendiniz girmiyorsunuz, girenleri de bırakmıyorsunuz ki girsinler.*

* Bazı muteber metinlerde **14** üncü âyet buraya, yahut **12** inci âyetten sonraya ilâve edilmiştir: *Vay başınıza, yazıcılar ve Ferisiler, ikiyüzlüler! zira siz gösteriş için uzun dualar ederken dul kadınların evlerini yutarsınız; bunun için siz daha büyük mahkûmiyete uğrıyacaksınız.* Bak: Markos **12:40**; Luka **20:47**.

¹⁵ Vay başınıza, yazıcılar ve Ferisiler, ikiyüzlüler! zira bir mühtedi yapmak için denizi ve karayı dolaşırsınız; ve olunca, siz onu kendinizden iki kat cehennem oğlu edersiniz.

¹⁶ Kim mabet üzerine and ederse, bir şey değildir, fakat kim mabedin altını üzerine and ederse, borçlu olur, diyen kör kılavuzlar, vay başınıza! ¹⁷ Siz, ey budalalar ve körler, hangisi daha büyüktür? altın mı, yoksa altını mukaddes kılan mabet mi? ¹⁸ Ve: Kim mezbah üzerine and ederse, bir şey değildir, fakat mezbah üstündeki takdime üzerine and eden borçlu olur, dersiniz. ¹⁹ Siz, ey körler, hangisi daha büyüktür? takdime mi, yoksa takdimeyi mukaddes kılan mezbah mı? ²⁰ İmdi, mezbah üzerine and eden, onun ve üstünde olan bütün şeylerin üzerine and eder. ²¹ Ve mabet üzerine and eden, onun üzerine, ve içinde sakin olan üzerine and eder. ²² Ve gök üzerine and eden, Allahın tahtı ve onun üstünde oturanın üzerine and eder.

²³ Vay başınıza, yazıcılar ve Ferisiler, ikiyüzlüler! çünkü nânenin, anasonun, ve kimyonun ondalığını veriyorsunuz, ve şeriatın daha ağır işlerini, adaleti, merhameti, ve imanı bırakıyorsunuz. Onları yapmalı idiniz, bunları da bırakmamalı idiniz. ²⁴ Ey kör kılavuzlar, siz küçük sineği süzerek ayırırsınız, fakat deveyi yutarsınız!

²⁵ Vay başınıza, yazıcılar ve Ferisiler, ikiyüzlüler! çünkü siz bardağın ve çanağın dışını temizlersiniz, fakat onların içi soygunculuk ve taşkınlıkla doludur. ²⁶ Sen, ey kör Ferisi, önce bardağın ve çanağın içini temizle ki, dışı da temiz olsun.

²⁷ Vay başınıza, yazıcılar ve Ferisiler, ikiyüzlüler! çünkü siz badanalı kabirlere benzersiniz ki, dıştan güzel görünürler, fakat içten ölü kemikleri ve her türlü murdarlıkla doludurlar. ²⁸ Siz de böylece insanlara dıştan salih görünürsünüz, fakat içten ikiyüzlülük ve fesatla dolusunuz.

²⁹ Vay başınıza, yazıcılar ve Ferisiler, ikiyüzlüler! çünkü siz peygamberlerin kabirlerini yaparsınız, salihlerin türbelerini de donatırsınız, ³⁰ ve: Babalarımızın günlerinde olsaydık, onlarla beraber peygamberlerin kanlarına girmezdik, diyorsunuz. ³¹ Böylece peygamberleri öldürenlerin oğulları olduğunuza kendiniz şahitlik ediyorsunuz. ³² Öyle ise, siz de babalarınızın ölçeğini doldurun. ³³ Siz, ey yılanlar, siz, ey engerekler nesli! cehennem hükmünden nasıl kaçacaksınız? ³⁴ Bunun için işte, size peygamberler, hikmetli adamlar ve yazıcılar gönderiyorum; siz onlardan bazılarını öldürecek, ve haça gereksiniz; ve bazılarını havralarda dövecek, ve şehirden şehre kovacaksınız; ³⁵ ki, salih olan Habilin kanından, mabetle mezbah arasında öldürdüğünüz Barahiya oğlu Zekaryanın kanına kadar, yeryüzünde dökülen her salih kan, üzerinize gelsin. ³⁶

Doğrusu size derim: Bütün bu şeyler bu neslin üzerine gelecektir.

³⁷ Ey Yerusâlim! peygamberleri öldüren ve kendisine gönderilenleri taşıyan Yerusâlim! Tavuk, yavrularını kanatları altına nasıl toplarsa, ben de senin çocuklarını kaç kere öyle toplamak istedim, ve siz istemediniz. ³⁸ İşte, eviniz size ıssız bırakılacak. ³⁹ Çünkü size diyorum: Rabbin ismile gelen mubarek olsun, diyinciye kadar, artık siz beni

görmeyeceksiniz.

BAP 24

VE İsa mabetten çıkıp giderken, mabedin binalarını kendisine göstermek için şakirtleri yanına geldiler. ² İsa da onlara cevap verip dedi: Bütün bu şeyleri görmüyor musunuz? Doğrusu size derim: Burada taş üstünde yıkılmadık taş bırakılmıyacak.

³ İsa Zeytinlik dağı üzerinde otururken, şakirtleri ayrıca gelip ona dediler: Bize söyle, bu şeyler ne zaman olacak, ve senin gelişine ve dünyanın sonuna alâmet ne olacak? ⁴ İsa cevap verip onlara dedi: Sakın kimse sizi saptırmasın. ⁵ Çünkü bir çokları: Mesih benim, diye benim isimle gelip bir çoklarını saptıracaklar. ⁶ Siz cenkler ve cenk sözleri işiteceksiniz. Sakın, sıkılmayın; çünkü bunların vaki olması gerektir; fakat daha sonu değildir. ⁷ Çünkü millet millete karşı, ülke ülkeye karşı kalkacaktır; yer yer kıtlıklar, zelzeleler olacak. ⁸ Ve bütün bu şeyler ağrıların başlangıcıdır. ⁹ O zaman sizi sıkıntıya koyacaklar, ve öldürecekler; ve benim isimden ötürü bütün milletler sizden nefret edecekler. ¹⁰ Ve o zaman bir çokları sürçüp birbirini ele verecekler, ve birbirlerinden nefret edecekler. ¹¹ Ve bir çok yalancı peygamberler kalkıp bir çoklarını saptıracaklar. ¹² Ve fesat çoğalacağından ötürü, bir çokların sevgisi soğuyacak. ¹³ Ancak sona kadar dayanan, kurtulacak odur. ¹⁴ Ve melekûtun bu incili, milletlerin hepsine şهادet olmak üzere, bütün dünyada vâzedilecektir; ve son o zaman gelecektir.

¹⁵ İmdi Daniel peygamber vasıtası ile söylenmiş* olan harap edici mekruh şeyin mukaddes yerde dikildiğini gördüğünüz zaman (okuyan anlasın), ¹⁶ Yahudiyede olanlar o vakit dağlara kaçsınlar; ¹⁷ damda olan evinden eşya almağa inmesin; ¹⁸ ve tarlada olan da abasını almak için geri dönmesin. ¹⁹ Fakat o günlerde gebe ve emzikli olanların vay başına! ²⁰ Dua edin ki, kaçırsınız kışta veya bir Sebt gününde olmasın. ²¹ Çünkü o zaman büyük sıkıntı olacaktır ki, dünyanın başlangıcından şimdiye kadar olmamıştır, ve hiç olmayacaktır. ²² O günler kısaltılmamış olsaydı, hiç bir adam kurtulmazdı; fakat seçilmiş olanlar uğrunda o günler kısaltılacaktır. ²³ O zaman eğer bir kimse size: İşte, Mesih burada, yahut: Şurada, derse, inanmayın. ²⁴ Çünkü yalancı Mesihler ve yalancı peygamberler kalkıp büyük alâmetler ve hârikalar yapacaklar, şöyle ki, mümkünse seçilmiş olanları bile saptıracaklar. ²⁵ İşte, size önceden söyledim. ²⁶ Eğer size: İşte, çöldedir, deseler de, çıkmayın: İşte, iç odalardadır, deseler de, inanmayın. ²⁷ Çünkü şimşeğin şarkta çıkıp garpta dahi görüldüğü gibi, İnsanoğlunun gelişi de böyle olacaktır. ²⁸ Leş nerede ise, kartallar orada toplanacaklar.

* Daniel **9:27**; **11:31**; **12:11**.

²⁹ Fakat o günlerin sıkıntısından hemen sonra, güneş kararacak, ay ışığını vermiyecek, yıldızlar gökten düşecekler, ve göklerin kudretleri sarsılacak; ³⁰ o zaman İnsanoğlunun alâmeti gökte görünecek; o zaman yeryüzünün bütün sıptları dövünecekler, ve İnsanoğlunun gökün bulutları üzerinde kudretle ve büyük izzetle geldiğini görecekler. ³¹ Ve meleklerini büyük sesli boru ile gönderecek, ve melekler, göklerin bir ucundan öteki ucuna kadar, onun seçtiklerini dört yelden toplıyacaklar.

³² İmdi, incir ağacından mesel öğrenin: Dalı yumuşayıp yapraklarını sürdüğü zaman, bilirsiniz ki yaz yakındır. ³³ Böylece siz de bütün bu şeyleri görünce, bilin ki o yakındır, kapılardadır. ³⁴ Doğrusu size derim: Bütün bu şeyler oluncıya kadar, bu nesil geçmiyecektir. ³⁵ Gök ve yer geçecek, fakat benim sözlerim geçmiyecektir. ³⁶ Fakat o gün ve saat hakkında ne göklerin melekleri, ne de Oğul, yalnız Babadan başka kimse bir şey bilmez. ³⁷ Nuhun günleri nasıl idi ise, İnsanoğlunun gelişi de öyle olacaktır. ³⁸ Çünkü Nuhun gemiye girdiği güne kadar, tufandan evelki günlerde, insanlar yerler, içerler, evlenirler, ve kocaya varırlardı; ³⁹ ve tufan gelip hepsini alıncıya kadar nasıl bilmedilerse,

İnsanoğlunun gelişi de öyle olacaktır. ⁴⁰ O zaman iki kişi tarlada olacak; biri alınacak, biri bırakılacak. ⁴¹ Değirmen çeken iki kadın olacak; biri alınacak, biri bırakılacak. ⁴² İmdi, uyanık olun; çünkü Rabbinizin hangi gün geleceğini bilmezsiniz. ⁴³ Fakat şunu bilin ki, eğer ev sahibi hırsızın hangi nöbette geleceğini bilse idi, uyanık durup evini deldirmeğe bırakmazdı. ⁴⁴ Bunun için siz de hazır olun; zira sanmadığınız saatte İnsanoğlu gelir. ⁴⁵ Öyle ise, onlara yiyeceği vaktinde vermek için, efendisinin kendi ev halkı üzerine koymuş olduğu sadık ve akıllı hizmetçi kimdir? ⁴⁶ O hizmetçiye ne mutlu ki, efendisi geldiği zaman onu böyle yapmakta bulacaktır. ⁴⁷ Doğrusu size derim: Efendi bütün malları üzerine onu koyacaktır. ⁴⁸ Fakat eğer o kötü hizmetçi yüreğinden: Efendim gecikiyor, der; ⁴⁹ kapı yoldaşlarını dövmeğe, ve sarhoşlarla beraber yiyip içmeğe başlarsa, ⁵⁰ o hizmetçinin efendisi beklemediği bir günde ve bilmediği bir saatte gelecek, ⁵¹ ve onu iki parça edecek, ve onun payını ikiyüzlüler ile verecektir; orada ağlayış ve dış gıcirtısı olacak.

BAP 25

O zaman göklerin melekûtu, kandillerini alıp güveyi karşılamağa çıkan on kıza benziyecektir. ² Onlardan beşi akılsız, beşi akıllı idi. ³ Çünkü akılsızlar kandilleri aldıkları zaman, yanlarına yağ almadılar. ⁴ Akıllılar ise, kandilleri ile beraber kaplarında yağ aldılar. ⁵ Fakat güvey gecikince, hepsine uyku bastı, ve uyudular. ⁶ Ve gece yarısı bir çığlık oldu: İşte güvey, karşılamağa çıkın! ⁷ O zaman kızların hepsi kalkıp kandillerini tazelediler. ⁸ Ve akılsızlar akıllılara dediler: Bize yağınızdan verin, çünkü kandillerimiz sönüyor. ⁹ Akıllılar cevap verip dediler: Belki bize ve size yetişmez; daha iyisi, satıcılara gidin, kendiniz için satın alın. ¹⁰ Ve onlar satın almağa gittikleri zaman, güvey geldi; hazırlıklı kızlar onunla beraber düğüne girdiler; ve kapı kapandı. ¹¹ Obir kızlar da sonradan gelip: Ya Rab, ya Rab, bize aç, dediler. ¹² Fakat o cevap verip dedi: Doğrusu size derim, sizi tanımıyorum. ¹³ O halde uyanık durun, zira siz günü ve saati bilmezsiniz. ¹⁴ Çünkü o, başka bir memlekete giderken hizmetçilerini çağırıp mallarını onlara teslim eden bir adam gibidir. ¹⁵ Birine beş, birine iki, birine de bir talant* olarak, kabiliyetine göre her birine ayrı ayrı verdi; ve yola çıktı. ¹⁶ Beş talant alan hemen gidip onlarla ticaret etti, beş talant daha kazandı. ¹⁷ İkiyi alan da böylece iki talant daha kazandı. ¹⁸ Biri alan ise, gidip toprağı kazdı, efendisinin parasını sakladı. ¹⁹ Ve uzun bir zaman sonra, bu hizmetçilerin efendisi geldi, ve onlarla hesap gördü. ²⁰ Beş talant alan gelip beş talant daha getirerek dedi: Efendi, bana beş talant verdin; işte, ben beş talant daha kazandım. ²¹ Efendisi ona dedi: Aferin, iyi ve sadık hizmetçi; sen az şeyde sadık oldun, seni çok şeyler üzerine koyacağım; efendinin şenliğine gir. ²² İki talant alan da gelip dedi: Efendi, bana iki talant verdin; işte, ben iki talant daha kazandım. ²³ Efendisi ona dedi: Aferin, iyi ve sadık hizmetçi; sen az şeyde sadık oldun, seni çok şeyler üzerine koyacağım; efendinin şenliğine gir. ²⁴ Ve bir talant almış olan da gelip dedi: Efendi, ben senin ekmediğin yerden biçer, ve saçmadığın yerden devşirir, sert bir adam olduğumu bilirdim. ²⁵ Ve korktum, gidip toprakta senin talantını sakladım; işte, malın sende! ²⁶ Fakat efendisi cevap verip ona dedi: Kötü ve tembel hizmetçi, benim ekmediğim yerden biçtiğimi, saçmadığım yerden devşirdiğimi bilirdin. ²⁷ Paramı bankacılara vermen gerekti; gelince malımı faizile geri alırdım. ²⁸ Bundan dolayı, talantını ondan alıp on talantı olana verin. ²⁹ Çünkü her kimin varsa, ona verilecektir ve ona artırılacaktır; kimin yok ise, elinde olanı bile alınacaktır. ³⁰ Ve yaramaz hizmetçiyi dış karanlığa atın; orada ağlayış ve dış gıcirtısı olacaktır.

* Tartılar ve ölçüler cetveline bak.

³¹ Fakat İnsanoğlu bütün melekler kendisile beraber olarak izzetile gelince, o zaman

izzetinin tahtı üzerine oturacaktır; ³² bütün milletler onun önünde toplanarak, çoban koyunları keçilerden ayırdığı gibi, onları birbirinden ayıracaktır. ³³ Koyunları sağına ve keçileri soluna koyacaktır. ³⁴ O zaman Kıral, sağındakilere diyecektir: Ey sizler, Babamın mubarekleri, gelin, dünya kurulduğundan beri sizin için hazırlanmış olan melekûtu miras alın. ³⁵ Zira aç idim, bana yiyecek verdiniz; susamıştım, bana içecek verdiniz; yabancı idim, beni içeri aldınız; ³⁶ çıplak idim, beni giydirdiniz; hasta idim, beni aradınız; zindanda idim, yanıma geldiniz. ³⁷ O zaman salihler ona cevap verip diyecekler: Ya Rab, biz seni ne zaman aç görüp yedirdik, veya susamış görüp içirdik? ³⁸ Ve ne zaman seni yabancı görüp içeri aldık, veya çıplak görüp giydirdik? ³⁹ Ve ne zaman seni hasta, veya zindanda görüp yanına geldik? ⁴⁰ Kıral cevap verip onlara diyecek: Doğrusu size derim: Mademki bu kardeşlerimden, şu en küçüklerinden birine yaptınız, bana yapmış oldunuz. ⁴¹ O zaman solundakilere de diyecek: Ey lânetliler, benim yanımdan İblis ile onun meleklerine hazırlanmış olan ebedî ateşe gidin. ⁴² Çünkü aç idim, bana yiyecek vermediniz; susamıştım, bana içecek vermediniz; ⁴³ yabancı idim, beni içeri almadınız; çıplak idim, beni giydirmediniz; hasta ve zindanda idim, beni aramadınız. ⁴⁴ O zaman onlar da cevap verip diyecekler: Ya Rab, seni ne vakit aç, veya susamış, yahut yabancı, veya çıplak, yahut hasta, veya zindanda gördük de, sana hizmet etmedik? ⁴⁵ O zaman onlara cevap verip diyecek: Doğrusu size derim: Mademki bu en küçüklerden birine yapmadınız, bana da yapmamış oldunuz. ⁴⁶ Ve bunlar ebedî azaba, fakat salihler ebedî hayata gideceklerdir.

BAP 26

VE vaki oldu ki, İsa, bütün bu sözleri bitirince, şakirtlerine dedi: ² İki gün sonra Fısıh bayramı olduğunu bilirsiniz, ve İnsanoğlu haça gerilmek üzere ele verilecektir. ³ O zaman başkâhinler, ve kavmin ihtiyarları, Kayafa denilen başkâhinin avlusunda toplandılar. ⁴ Ve İsayı hile ile tutup öldürmeği aralarında öğütlediler. ⁵ Fakat: Bayramda olmasın da kavim arasında bir karışıklık çıkmamasın, diyorlardı.

⁶ Ve İsa Beytanyada cüzamlı Simunun evinde iken, ⁷ bir kadın beyaz mermer bir kapta çok kıymetli yağla ona geldi, ve o, sofrada otururken onun başına döktü. ⁸ Fakat şakirtler bunu görünce, gücenip dediler: Bu israf niçin? ⁹ Zira bu çok pahalı satılıp fakirlere verilebilirdi. ¹⁰ Fakat İsa, bunu bilerek dedi: Niçin kadını incitiyorsunuz? Zira o bana iyi bir iş yaptı. ¹¹ Çünkü fakirler daima sizin yanınızdadır, fakat ben daima sizin yanınızda değilim. ¹² Zira kadın, bu değerli yağı bedenim üzerine dökerek gömülmeğe beni hazırlamak için bunu yaptı. ¹³ Doğrusu size derim: Bu incil bütün dünyanın her neresinde vâzedilirse, bu kadının yaptığı da onun anılması için söylenecektir.

¹⁴ O zaman Onikilerden Yahuda İskariyot denilen biri, başkâhinlerin yanına gidip dedi: ¹⁵ Bana ne verirsiniz, onu elinize vereyim? Onlar da Yahudaya otuz gümüş tarttılar. ¹⁶ İsayı onların eline vermek için o vakitten fırsat aramakta idi.

¹⁷ Ve Hamursuzun birinci gününde şakirtler İsaya gelip dediler: Fıshı yiyesin diye nerede istersin ki hazırlıyalım? ¹⁸ O da dedi: Şehre girip filana gidin, ve ona diyin: Muallim: Zamanım yakındır, şakirtlerimle beraber Fıshı senin evinde yapacağım, diyor. ¹⁹ Ve şakirtler İsanın kendilerine emrettiği gibi yaptılar; ve Fıshı hazırladılar.

²⁰ Akşam olunca, İsa on iki şakirdile yemeğe oturdu. ²¹ Onlar yemek yerken İsa dedi: Doğrusu size derim: Sizden biri beni ele verecektir. ²² Onlar da çok kederlenip her biri ona: Ya Rab, ben miyim? demeğe başladı. ²³ O cevap verip dedi: Beni ele verecek olan benim ile elini sahana batırandır. ²⁴ Gerçi İnsanoğlu kendisi için yazılmış olduğu üzere gidiyor; fakat vay başına, o adamın ki, İnsanoğlu onun vasıtası ile ele veriliyor! O adam doğmamış olsaydı, kendisine iyi olurdu. ²⁵ Onu ele veren Yahuda cevap verip dedi: Ey

Rabbi, ben miyim? İsa da ona: Söylediğin gibidir, dedi.

²⁶ Onlar yemek yerlerken, İsa ekmeğe aldı, şükran duası edip parçaladı, ve şakirtlere verdi ve dedi: Alın, yiyin, bu benim bedenimdir. ²⁷ Ve bir kâse alıp şükretti, ve onlara vererek dedi: Bundan hepiniz için. ²⁸ Çünkü bu benim kanım, günahların bağışlanması için bir çokları uğruna dökülen ahdin kanıdır. ²⁹ Fakat ben size derim: Babamın melekûtunda sizinle taze olarak onu içeceğim o güne kadar, ben asmanın bu mahsulünden artık içmeyeceğim.

³⁰ Ve onlar bir ilâhi okuyup Zeytinlik dağına çıktılar.

³¹ O zaman İsa onlara dedi: Bu gece hepiniz bende sürçeceksiniz; çünkü yazılmıştır: "Çobanı vuracağım, ve sürünün koyunları dağılacak."* ³² Fakat ben kıyam ettikten sonra, sizden önce Galileye gideceğim. ³³ Fakat Petrus cevap verip ona dedi: Hepsi sende sürçseler de, ben hiç sürçmem. ³⁴ İsa ona dedi: Doğrusu sana derim: Bu gece horoz ötmeden önce, sen beni üç kere inkâr edeceksin. ³⁵ Petrus ona dedi: Bana seninle beraber ölmek lâzım gelse de, seni hiç inkâr etmem. Hep şakirtler de öyle dediler.

* Zekarya 13:7.

³⁶ O zaman İsa onlarla beraber Getsemani denilen bir yere gelerek, şakirtlerine dedi: Ben şuraya gidip dua edinceye kadar siz burada oturun. ³⁷ Ve Petrus ile Zebedinin iki oğlunu beraber aldı, ve kederlenmeğe ve çok sıkılmağa başladı. ³⁸ O vakit onlara dedi: Canım ölüm derecesinde çok kederlidir; burada kalıp benimle uyanık durun. ³⁹ Biraz ileri gitti; yere kapanıp: Ey Baba, eğer mümkünse, bu kâse benden geçsin; fakat benim istediğim gibi değil, senin istediğin gibi olsun, diye dua etti. ⁴⁰ Ve İsa şakirtlerine gelip onları uykuda buldu, ve Petrusa dedi: Siz benimle bir saat böyle uyanık duramadınız mı?

⁴¹ Uyanık durup dua edin ki, iğvaya düşmiyesiniz. Gerçi ruh isteklidir, fakat beden zayıftır. ⁴² İsa ikinci kere gidip: Ey Baba, eğer ben onu içmeden geçmesi mümkün değilse, senin iraden olsun, diye dua etti. ⁴³ Ve gelip onları yine uykuda buldu; çünkü gözleri ağırlaşmıştı. ⁴⁴ Onları bırakıp tekrar uzaklaştı, yine aynı sözü söyleyerek üçüncü kere dua etti. ⁴⁵ O zaman İsa şakirtlere gelip onlara dedi: Artık uyuyup rahat edin; işte, saat yaklaştı, ve İnsanoğlu günahkârların eline veriliyor. ⁴⁶ Kalkın, gidelim, işte, beni ele veren yaklaştı.

⁴⁷ İsa henüz söylemekte iken işte, Onikilerden biri olan Yahuda geldi; yanında başkâhinler ve kavmin ihtiyarları tarafından kılıçlar ve sopalarla büyük bir kalabalık vardı. ⁴⁸ Ve onu ele veren: Kimi öpersem, odur; onu tutun, diye onlara bir işaret vermişti.

⁴⁹ Hemen İsaya yaklaşarak: Selâm, Rabbi, diyerek onu öptü. ⁵⁰ İsa da ona: Arkadaş, bunun için mi geldin? dedi. O zaman onlar yanaşıp İsaya el atarak tuttular. ⁵¹ İşte, İsa ile beraber olanlardan biri el atıp kılıcını çekti, ve başkâhinin hizmetçisine vurup kulağını düşürdü. ⁵² O zaman İsa ona dedi: Kılıcını yine yerine koy, çünkü kılıç tutanların hepsi kılıçla helâk olacaklardır. ⁵³ Yahut ben Babama rica edemez miyim sanırsın? o da bana on iki lejyondan* fazla melekleri şu anda eriştirir. ⁵⁴ Böyle olması gerektir, diyen yazılar o vakit nasıl yerine gelirdi?

* Bir Roma askeri fırkası, takriben **6000** nefer.

⁵⁵ O saatte İsa kalabalığa dedi: Kılıçlarla ve sopalarla, bir hayduda karşı imiş gibi, beni tutmağa mı çıktınız? Ben her gün mabette öğreterek otururdum, beni tutmadınız. ⁵⁶ Fakat bunun hepsi peygamberlerin yazıları yerine gelsin diye vaki oldu. O zaman şakirtlerin hepsi onu bırakıp kaçtılar.

⁵⁷ İsaya tutmuş olanlar, yazıcıların ve ihtiyarların toplanmış oldukları başkâhin Kayafanın yanına onu götürdüler. ⁵⁸ Petrus, başkâhinin avlusuna kadar uzaktan onun ardınca gitti, ve içeri girip sonu görmek için hizmetçilerle beraber oturdu. ⁵⁹ İmdi başkâhinler ve bütün

Millet meclisi, İsayı öldürmek için ona karşı yalan şahadet aradılar; ⁶⁰ ve her ne kadar bir çok yalancı şahitler geldilerse de, bulmadılar. Fakat sonunda iki şahit gelip dediler: ⁶¹ Bu adam: Ben Allahın mabedini yıkabilir ve onu üç günde yapabilirim, dedi. ⁶² Ve başkâhin ayağa kalkıp İsayı dedi: Sen hiç cevap vermiyor musun? Bunların sana karşı şahadet ettikleri nedir? ⁶³ Fakat İsa sustu. Ve başkâhin ona dedi: Hay olan Allah hakkı için, sana and ettiririm, eğer Allahın Oğlu, Mesih, isen, bize söyle. ⁶⁴ İsa da ona dedi: Söylediğin gibidir; fakat sana derim: Şimdiden sonra İnsanoğlunun Kudretin sağında oturduğunu, ve gökün bulutları üzerinde geldiğini göreceksiniz. ⁶⁵ O zaman başkâhin esvabını yırtıp dedi: Küfretti; artık şahitlere ne ihtiyacımız var? İşte, şimdi küfrü işittiniz. ⁶⁶ Size nasıl görünüyor? Onlar cevap verip: Ölümü hak etti, dediler. ⁶⁷ O zaman yüzüne tükürüp ona yumruk vurdular; bazıları da ona: ⁶⁸ Ey Mesih, sana vuran kimdir? bize peygamberlik et, diyerek tokatladılar.

⁶⁹ Petrus dışarda avluda oturuyordu. Bir hizmetçi kız yanına gelip dedi: Sen de Galileli İsa ile beraberdin. ⁷⁰ Fakat o, hepsinin önünde: Senin ne dediğini bilmiyorum, diye inkâr etti. ⁷¹ Kapıya çıkınca başka bir hizmetçi kız onu görüp orada bulunanlara dedi: Bu adam da Nâsıralı İsa ile beraberdi. ⁷² O ise, and ile: Ben o adamı tanımam, diye yine inkâr etti. ⁷³ Biraz sonra orada duranlar gelip Petrusa dediler: Gerçek, sen de onlardansın; çünkü söyleyişin seni bildiriyor. ⁷⁴ O zaman: O adamı tanımam, diye lânet ederek and etmeğe başladı. Ve hemen horoz öttü. ⁷⁵ Petrus İsanın: Horoz ötmeden önce, beni üç kere inkâr edeceksin, demiş olduğunu hatırladı. Ve dışarı çıkıp acı acı ağladı.

BAP 27

SABAH olunca, bütün başkâhinler ile kavmin ihtiyarları İsayı öldürmek için ona karşı birbirleriyle öğütleştiler. ² Ve İsayı bağladılar, ve götürüp valiye, Pilatusa, verdiler.

³ O zaman, onu ele veren Yahuda, mahkûm edildiğini görerek, nadim oldu, otuz gümüşü başkâhinlere ve ihtiyarlara geri getirip: ⁴ Ben suçsuz kan ele vermekle günah işledim, dedi. Fakat onlar: Bundan bize ne? onu sen düşün, dediler. ⁵ Ve Yahuda gümüşleri mabedin içine atıp gitti; ve varıp kendini astı. ⁶ Başkâhinler gümüşleri alıp dediler: Mademki kan pahasıdır, onları mabedin hazinesine koymak caiz değildir. ⁷ Ve öğütleşip yabancılara mezarlık olarak onlarla çömlekçinin tarlasını satın aldılar. ⁸ Bunun için o tarlaya bu güne kadar, Kan Tarlası denildi. ⁹ O vakit Yeremya peygamber vasıtası ile: "İsrail oğullarından bazısının biçtikleri paha ile pahası kesilmiş olanın değeri olarak, onlar otuz gümüş aldılar; ¹⁰ ve Rabbin bana emreylediği gibi, çömlekçinin tarlası için verdiler,"* diye söylenen söz yerine geldi.

* Zekarya 11:12, 13.

¹¹ Ve İsa valinin önünde durdu; vali ondan: Sen Yahudilerin Kırallı mısın? diye sordu. İsa da ona: Söylediğin gibidir, dedi. ¹² Başkâhinler ve ihtiyarlar tarafından itham edildiği zaman, İsa hiç cevap vermedi. ¹³ O vakit Pilatus ona dedi: Sana karşı ne kadar şeyler şahadet ettiklerini işitmiyor musun? ¹⁴ İsa ona cevap olarak bir tek söz bile söylemedi; şöyle ki, vali son derece şaştı. ¹⁵ Ve bayramda halka istedikleri bir mahpusu salıvermek valinin âdeti idi. ¹⁶ O zaman onların Barabbas denilen meşhur bir mahpusları vardı. ¹⁷ Bir araya toplandıkları zaman, Pilatus onlara: Kimi istiyorsunuz size salıvereyim? Barabbası mı, yoksa Mesih denilen İsayı mı? dedi. ¹⁸ Zira biliyordu ki, onlar kıskançlıktan dolayı İsayı ele vermişlerdi. ¹⁹ Ve Pilatus hâkim kürsüsü üzerinde oturmakta iken, karısı: O salih adamla senin bir işin olmasın; çünkü bugün ruyada onun yüzünden çok sıkıntı çektim, diye haber gönderdi. ²⁰ Başkâhinler ve ihtiyarlar ise, Barabbası istemek ve İsayı helâk etmek için, halkı kandırdılar. ²¹ Ve vali cevap verip onlara dedi: İkisinden hangisini istiyorsunuz, size salıvereyim? Onlar da: Barabbası, dediler. ²² Pilatus onlara: Öyle ise

Mesih denilen İsayı ne yapayım? dedi. Onların hepsi: Haça gerilsin! dediler. ²³ Ve Pilatus: Ya ne kötülük yaptı? dedi. Fakat onlar: Haça gerilsin! diye çok bağırdılar. ²⁴ Pilatus hiç bir şey yapamadığını, ve daha ziyade kargaşalık çıktığını görünce, su alıp: Ben bu salih adamın kanından beriyim; bunu siz düşünün, diye halkın önünde ellerini yıkadı. ²⁵ Bütün kavm cevap verip dedi: Onun kanı bizim üzerimize ve çocuklarımızın üzerine olsun! ²⁶ O zaman Pilatus onlara Barabbası salıverdi; ve İsayı dövdükten sonra, haça gerilsin diye verdi.

²⁷ O vakit, valinin askeri İsayı saraya aldılar, ve bütün taburu başına topladılar. ²⁸ Onu soyup üzerine kırmızı bir kaftan giydirdiler. ²⁹ Ve dikenlerden bir taç örüp başına koydular, ve sağ eline de bir kamış verdiler, önünde diz çöküp: Selâm, ey Yahudilerin Kırallı! diye kendisile eğlendiler. ³⁰ Üzerine tükürdüler, kamışı alıp başına vurdular. ³¹ Ve onunla eğlendikten sonra, kaftanı üzerinden çıkarıp kendi esvabını ona giydirdiler; ve onu haça germeğe götürdüler.

³² Ve dışarı çıkarken, Simun adlı Kirineli bir adam buldular, İsanın haçını taşıсын diye onu angaryacı ettiler.

³³ Golgota, yani Kafa kemiği denilen yere geldikleri zaman, ³⁴ içsin diye kendisine ödle karışık şarap verdiler. İsa onu tadınca içmek istemedi. ³⁵ Onu haça gerdikten sonra, esvabını, kura çekerek aralarında paylaştılar. ³⁶ Ve oturup onu orada beklediler. ³⁷ Ve: YAHUDİLERİN KIRALI İSA BUDUR, diye başı üzerine cürüm yaftası koydular. ³⁸ O zaman onunla beraber iki haydut, biri sağında ve biri solunda olarak, haça gerildi. ³⁹ Ve geçenler: Sen ki, mabedi yıkar ve üç günde yaparsın, kendini kurtar; ⁴⁰ eğer Allahın Oğlu isen, haçtan in, diye başlarını sallıyıp ona sövüyorlardı. ⁴¹ Başkâhinler de, yazıcılar ve ihtiyarlarla beraber, onunla öylece eğlenerek dediler: ⁴² Başkalarını kurtardı, kendisini kurtaramıyor. İsrailin Kırallıdır; şimdi haçtan insin, ona iman ederiz. ⁴³ Allaha güveniyor; eğer Allah onu istiyorsa, şimdi kurtarsın; çünkü o: Ben Allahın Oğluyum, dedi. ⁴⁴ Ve onunla beraber haça gerilmiş olan haydutlar da ona aynı sitemi ettiler.

⁴⁵ Ve altıncı saatten dokuzuncu saate kadar, bütün yeryüzüne karanlık çöktü. ⁴⁶ Ve dokuzuncu saate doğru, İsa: *Eli, Eli, lama sabaktani?* yani: "Allahım, Allahım, beni niçin bıraktın?" diye, yüksek sesle bağırdı. ⁴⁷ Orada duranlardan bazıları bunu işitince: Bu adam İlyayı çağırıyor, dediler. ⁴⁸ Ve hemen onlardan biri koşup bir sünger aldı, onu sirke ile doldurup bir kamış üzerine taktı, ve ona içirdi. ⁴⁹ Başkaları da dediler: Bırak, görelim, İlya onu kurtarmağa gelecek mi? ⁵⁰ Ve İsa, yüksek sesle yine bağırdı, ve ruhu verdi. ⁵¹ Ve işte, mabedin perdesi yukarıdan aşağıya kadar iki parça oldu. Yer sarsılıp kayalar yarıldı; ⁵² kabirler açılıp uykuda olan nice mukaddeslerin cesetleri kıyam ettiler. ⁵³ Onlar kabirlerden çıkıp İsanın kıyamından sonra mukaddes şehre girdiler, ve bir çok kimselere göründüler. ⁵⁴ Yüzbaşı ve onunla beraber İsayı bekleyenler, zelzeleyi ve vaki olan şeyleri görünce: Gerçek, bu Allahın oğlu idi, diyerek çok korktular. ⁵⁵ Ve İsaya hizmet ederek, Galileden ardınca gelmiş olan bir çok kadınlar uzaktan bakıp orada bulunuyorlardı. ⁵⁶ Onların arasında Mecdelli Meryem, Yakub ile Yosesin anası Meryem, ve Zebedinin oğullarının anası vardı.

* Mezmur **22:1**.

⁵⁷ Akşam olunca, İsanın şakirdi olmuş Arimatealı Yusuf adlı zengin bir adam geldi. ⁵⁸ Bu adam Pilatusa gidip İsanın cesedini istedi. O zaman Pilatus verilsin diye emretti. ⁵⁹ Yusuf cesedi alıp onu temiz bir keten bezine sardı; ⁶⁰ kaya içine oymuş olduğu kendi yeni kabrine onu yatırdı; ve kabrin kapısına büyük bir taş yuvarlıyıp gitti. ⁶¹ Mecdelli Meryem ile öteki Meryem orada, kabrin karşısında, oturuyorlardı.

⁶² Ve ertesi gün, ki Hazırlık gününün ferdası idi, başkâhinler ve Ferisiler Pilatusun yanına

toplandılar ve dediler: ⁶³ Efendi, biz hatırlıyoruz ki, o aldatıcı daha yaşıyorken: Üç gün sonra kıyam ederim, demişti. ⁶⁴ İmdi emret ki, üçüncü güne kadar kabri beklesinler de şakirtleri gelip onu çalarak, halka: O, ölülerden kıyam etti, demesinler. Sonuncu sapıklık birincisinden daha kötü olur. ⁶⁵ Pilatus onlara dedi: Sizin muhafız askeriniz var; gidin, bildiğiniz gibi emin kılın. ⁶⁶ Ve onlar muhafız asker ile gidip taşı mühürlüyerek kabri emin kıldılar.

BAP 28

VE Sebt günü geç vakit, haftanın ilk gününe doğru, tan yeri ağarmağa başlarken, Mecdelli Meryem, ve obir Meryem kabri görmeğe geldiler. ² Ve işte, büyük bir zelzele oldu; zira Rabbin bir meleği gökten indi, ve gelip taşı yuvarlıyarak üzerine oturdu. ³ Onun görünüşü şimşek gibi idi; esvabı kar gibi beyazdı. ⁴ Onun korkusundan bekçiler titriyip ölü gibi oldular. ⁵ Ve melek cevap verip kadınlara dedi: Siz korkmayın, çünkü haça gerilmiş olan İsayı aradığınızı biliyorum. ⁶ O burada değil; çünkü dediği gibi kıyam etti. Gelin, Rabbin yattığı yeri görün; ⁷ ve çabuk gidip şakirtlerine diyin: O, ölülerden kıyam etmiştir; ve işte, sizden önce Galileye gidiyor; orada göreceksiniz; işte, ben size söyledim. ⁸ Kadınlar korku ve büyük sevinçle hemen kabirden gittiler, şakirtlerine bildirmeğe koştular. ⁹ Ve işte, İsa: Size selâm, diye onların karşısına çıktı. Onlar da yaklaşıp İsanın ayaklarına sarıldılar, ona secde kıldılar. ¹⁰ O zaman İsa onlara dedi: Korkmayın; gidip kardeşlerime haber verin ki, Galileye gitsinler, beni orada görecektir.

¹¹ Onlar giderlerken, işte, muhafız askerden bazıları şehre geldiler; vaki olan bütün şeyleri başkâhinlere bildirdiler. ¹² Ve onlar ihtiyarlarla toplanıp öğütledikten sonra askerlere çok para verdiler, ve dediler: ¹³ Şakirtleri geceleyin geldiler, biz uyurken onu çaldılar, diyin. ¹⁴ Ve valinin kulağına bu gidecek olursa, biz onu kandırırız, ve size kaygı çekirtmeyiz. ¹⁵ Onlar da parayı alıp kendilerine öğretilmiş gibi yaptılar; ve bu söz ta bugüne kadar Yahudiler arasında yayılmıştır.

¹⁶ Fakat on bir şakirt Galileye, İsanın onlara tayin ettiği dağa, gittiler. ¹⁷ Ve İsayı gördükleri zaman, ona secde kıldılar; fakat bazıları şüphe ettiler. ¹⁸ İsa yanlarına geldi, ve onlara söyleyip dedi: Gökte ve yeryüzünde bütün hâkimiyet bana verildi. ¹⁹ İmdi, siz gidip bütün milletleri şakirt edin, onları Baba ve Oğul ve Ruhülkudüs ismile vaftiz eyleyin; ²⁰ size emrettiğim her şeyi tutmalarını onlara öğretin; ve işte, ben bütün günler, dünyanın sonuna kadar, sizinle beraberim.